

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Четвртото продолжение на
Петнаесеттата седница на Собранието
на Република Македонија,
одржана на 15 април 1999 година

Седницата се одржа во Големата сала во Владата на Република Македонија, со почеток во 14,00 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Саво Климовски, третседател на Собранието.

САВО КЛИМОВСКИ:

Почитувани пратеници, со оглед дека веќе имаме кворум за работа, продолжуваме со Третата точка од Петнаесеттата седница. Тоа Предлогот за донесување на закон за ограничување на изворните присоди за финансирање на јавните потреби за 1999 година, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот, извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

ПОВЕЌЕ ГЛАСОВИ: (Од место)

Заклучоци нема ли да носиме.

САВО КЛИМОВСКИ

Нема, ние вчера заклучивме без заклучоци седницата. Што има заклучоци? Ние завршивме вчера со таа седница.

РИЗВАН СУЛЕЈМАНИ: (Од место)

Расправата Вие ја заклучивте.

САВО КЛИМОВСКИ:

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

ИСМЕТ РАМАДАНИ: (Од место)

Како може така? Ова е невидено.

САВО КЛИМОВСКИ:

Повелете овде да слушнеме што сакате. Ајде ќе видиме што е работата. Незнам за кои заклучоци зборувате.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Господине претседателе, откако Вие ја затворивте расправата, ние ви доставивме заклучоци како пратеничка група. Тоа е предвидено по Деловникот и заклучоците, мора да се расправа за тие заклучоци кои Ви беа доставени и пратениците ги имаа пред себе. Мора да се произнесе овој Парламент за тие заклучоци на Пратеничката група на ПДП.

Немојте, ве молам, ова веќе сепретекува. Како вака, каков начин е ова?

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, ќе се прознесеме. Ако толку инсистирате, ќе се произнесеме и денес на оваа седница и ќе ги ставиме сега. Еве пред да преминеме на оваа трета точка, ќе се произнесе Парламентот по заклучоците.

Повелете ако имате друго нешто.

ИСМЕТ РАМАДАНИ:

Не, ова е, ништо друго.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, седнете, ќе се произнесеме. Јас мислев дека вчера расправата ја завршивме и разговаравме дека не треба да се донесуваат заклучоци. Но бидејќи пратеничката група на ПДП поднесен предлог на заклучоци кои ви се поделени, ве молам, отворам расправа.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА: (од место)

Не расправа, каква расправа, заклучена е точката?

САВО КЛИМОВСКИ:

Се извинувам, полека.

Ве молам, кој е за тоа, бидејќи вчера водевме расправа за Предлогот на заклучоците поднесени од пратеничката група на ПДП, да крене рака, кој е да ги усвоиме.

МЕВЉАН ТАИРИ: (од место)

Има ли кворум?

САВО КЛИМОВСКИ:

Има кворум.

Девет пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

42 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Пет пратеници се воздржуваат од гласање.

Според тоа, констатирам дека Предлогот на заклучоците не е усвоен.

Со тоа мислам дека ја затворивме расправата, затоа што рековме дека нема потреба да донесуваме заклучоци.

Процедурално бара збор г.ѓа Гулистана Марковска.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Со оглед на тоа што пратеничката група на ПДП бараше да се стават нејзините заклучоци на гласање, јас барам општиот заклучок што вчера вие како претседател на Собранието го прочитавте да го ставите на гласање.

МЕВЉАН ТАИРИ: (од место)

Помина веќе тоа, не може да се гласа за тоа.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, тогаш вака, јас би го прочитал уште еднаш заклучокот, па да гласаме.

МЕВЉАН ТАИРИ: (од место)

Тоа е веќе готово поминавке на друга точка.

САВО КЛИМОВСКИ:

Рекоа двете пратенички групи и од ВМРО и од СДСМ да не донесуваме заклучоци и остануваме на тоа.

Според тоа, оваа точка ја затвораме и одиме на третата точка од дневниот ред.

Преминуваме на третата точка Предлог за донесување на закон за ограничување на изворните приходи за финансирање на јавните потреби за 1999 година, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со Предлогот на закон и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон

за ограничување на изворните приходи за финансирање на јавните приходи за 1999 година.

Кој е за, молам да крене рака.

62 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Четири пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека со 62 гласови за Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака.

62 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес. Отворам претрес по Предлогот на законот.

Законодавно правната комисија поднесе амандман на член 5

став 1 и за менување на член 8, со кој се согласи претставникот на

Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Насер Зибери поднесе амандман на член 3, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 3 поднесен од пратеникот Насер Зибери.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор заменикот министер за финансии г. Јордан Марковски.

ЈОРДАН МАРКОВСКИ:

Амандманот поднесен од пратеникот Насер Зибери сугерира

суштински промени во Законот и од тие причини Владата не го прифаќа овој амандман.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на претставникот на Владата.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за амандманот, молам да крене рака.

14 пратеници гласаа за амандманот.

Дали има некој против?

43 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 3, поднесен од пратеникот Насер Зибери.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, дали некој друг не бара збор? Никој.

Бидејќи никој не бара збор, го

заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

63 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема никој против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој не се воздржува.

Според тоа, констатирам дека Собранието го донесе Законот за ограничување на изворните приходи за финансирање на јавните потреби за 1999 година.

Преминуваме на Четвртата точка Предлог на одлука за целите и задачите на монетарната политика во 1999 година.

Предлогот на одлуката и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени. Отворам претрес. Молам, кој бара збор?

Збор побара гувернерот на Народната банка г.Љубе Трпески.

ЉУБЕ ТРПЕСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, Проекцијата за монетарната политика што ја имате пред вас беше направена и усогласена со Меѓународниот монетарен фонд за едни нормални услови на стопанисување и работење. Меѓутоа, работите, како што знаеме, се изменија со филмска брзина. Тоа бара нова макро-економска програма и меѓу нив и нова монетарна политика. Веќе е договорено со Меѓународниот монетарен фонд предизајнирање на програмата, на 20-ти овој месец треба да стигне повторно мисијата на Меѓународниот монетарен фонд, при што ќе се земат предвид новонастанатите околности.

Треба брзо да се договориме со нив за да ги имаме и Меѓународниот монетарен фонд и Светската банка на наша страна на состанокот во Париз на кој ќе се донесуваат одлуки на Донаторската конференција за помош на РМ. Најбитно е Меѓународниот монетарен фонд и Светската банка да ги имаме на наша страна.

Затоа, ве повикувам денес да ја изгласате Проекцијата на монетарната политика, за да имаме правна рамка во моментот а донесување на новата проекција на монетарната политика, за да може Народната банка легално да донесува одлуки по водењето на монетарната политика, однапред свесни дека набрзо и

Владата и Народната банка ќе излезе пред вас со нова програма.

Сакам да ја искористам приликата и да ве известам вас и јавноста преку вас во врска со шпекулациите што повторно се јавуваат околу курсот на денарот. И понатаму и со новите преговори на Меѓународниот монетарен фонд курсот останува номинално сидро во водењето на монетарната политика. Според тоа, нема никакви основи ниту промени во поглед на политиката на курсот.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на г-динот гувернер за дополнителните информации.

Продолжуваме со општиот претрес.

Дали некој друг бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на одлуката.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на одлуката го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

66 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој не се воздржува.

Според тоа, констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за целите и задачите на монетарната политика за 1999 година.

Преминуваме на Петтата точка Предлог на одлука за девизната политика и проекција на платниот биланс на РМ за 1999 година.

Предлогот на одлуката и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам општ претрес.

Молам, дали некој бара збор?

НИКОЛА ПОПОВСКИ: (од место)

Дали тука важат истите принципи како за монетарната одлука?

САВО КЛИМОВСКИ:

Има збор министерот за развој, г-ѓа Милијана Даневска.

МИЛИЈАНА ДАНЕВСКА:

Почитувани дами и господа, слично на принципот што веќе беше покренат од страна на гувернерот на Народната банка во однос на актуелноста на претходната точка од дневниот ред, претходниот материјал, истите принципи важат и во однос и на оваа точка на дневниот ред, така што имајќи го предвид правниот континуитет и фактот дека согласно Законот за девизно работење обврзни сме да ја донесеме оваа одлука која е во согласност со актите на макроекономската политика, во пакет со сите останати документи и од тие причини заради еден правен континуитет јас молам денес Собранието да ја усвои оваа одлука со самиот факт односно укажуваше дека веќе се работи на измени на макроекономската политика, вклучително и на овој многу важен документ, така што во најскоро време Собранието ќе биде информирано за евентуалните измени на макроекономската политика, а согласно тоа и на овој документ.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на г-ѓата министер во врска со дополнителните информации по оваа точка од дневниот ред.

Дали некој друг бара збор? (никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на предлогот на одлуката.

Законодавно правната комисија поднесе амандман на точка 2, став 2, 3 и 14, со кој се согласил претставникот на Владата и тој е составен дел на Предлогот на одлуката.

Други амандмани немаме.

Дали некој бара збор? Никој.

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на одлуката го ставам на гласање. Кој е за, молам да крене рака?

63 пратеници гласаа за.
Дали има некој против?
Нема.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието ја донесе одлуката за девизната политика и проекцијата на платниот биланс на РМ за 1999 година.

Преминуваме на седмата точка Предлог за донесување на закон за задолжување на РМ кај Меѓународната

банка за обнова и развој, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со Предлогот на закон и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за задолжување на РМ кај Меѓународната банка за обнова и развој.

Кој е за, молам да крене рака.

Пратеници гласаа за.

Дали има некој против?
Нема.

Дали некој се воздржува од гласање? Никој.
Според тоа, констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон?

Молам, кој е за да крене рака.

66 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по Предлогот на закон.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандмани на насловот на Предлогот на законот и на член 1, со кој претставникот на Владата се согласил и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Законодавно правната комисија поднесе амандман на називот на Предлогот на законот, член 1 став 1, 2 и 3 и на член 5, со кој се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на Предлогот на законот.

Бидејќи со амандманите на насловот на Предлогот на законите,

поднесени од Комисијата за финансирање и буџет и ЗПК, претставникот на Владата се согласил а се со различна содржина, го молам претставникот на Владата да се произнесе. Претставникот на Владата да се произнесе во врска со различниот текст.

Има збор претставникот на Владата, заменико министер за финансии г. Јордан Марковски.

ЈОРДАН МАРКОВСКИ:

Владата мисли дека овие сугестии од Комисијата за финансирање и буџет треба да се прифатат.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, продолжуваме со претресот по текстот на Предлогот на законот.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

62 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието го донесе Законот за задолжување на РМ кај Меѓународната банка за обнова и развој.

САВО КЛИМОВСКИ:

Преминуваме на 8-та точка од дневниот ред

Предлог за донесување на закон за овластување на организација за изработка на пригодни ковани пари, со Предлог на закон,

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени, доносно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување: на закон.

Молам, кој бара збор?

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за овластување на организација за изработка на пригодни ковани пари.

Кој е за, молам да крене рака?

60 пратеника.

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (не гледам)

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа сендица да се претреое и Предлогот на закон.

Молам, кој е за да крене рака? 65 пратеника се за.

Дали некој е против?

Воздржан? Нема.

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа сендица да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон. Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес. Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот. Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање. Кој е за, молам да крене рака?

64 пратеници гласаа за. Дали има некој против? (нема)

Дали има воздржани? (нема)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за овластување на организација за изработка на пригодни ковани пари.

Преминуваме на 9 та точка од дневниот ред Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за прекршоците, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлогот на закон и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени, односно подлени.

Согласно член 98 став 5 од Уставот на РМ овој Закон се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.

Ние ќе расправаме, а гласањето ќе го оставиме за подоцна.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување и

дополнување на Законот за прекршоците.
Молам, кој е за да крене рака?

(Реакција од пратениците)

Ова е заклучокот, а потоа
Законот ќе го гласаме, денеска само ќе
расправаме.

(пратеникот Никола
Поповски:(зд место)

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Предлог за донесување закон не можеме
да донесеме ако е со двотретинско
мнозинство со 60 гласа.

САВО КЛИМОВСКИ:

Мислам расправата да ја
затвориме. Видете, Законот се донесува со
двотретинско мнозинство, а Предлогот се
доенсува со мнозинство што е присутно
овде. Инаку, кога ќе го гласаме Законот ќе
го оставиме за понатаму кога ќе имаме во
оваа сала доволен борј пратеници за да
можеме да го гласаме.

Според тоа, јас мислам дека можеме да
пристапиме кон гласање,

Молам, да одиме до онаа фаза на
донесување на закон.

67 пратеници се за.

Дали има некој против? (нема)

Дали има воздржан? (нема)

Според тоа констатирам дека
Собранието го усвои Заклучокот, односно
Предлогот за донесување на закон.

Дали Собранието го усвојува
Предлогот на оваа седница да се претресе
и Предлогот на закон.

Јас мислам да го претресеме до
доенсувањето.

Кој е за тоа, ве молам да крене рака да се
претресе Законот.

Ова е прво читање.

65 пратеници се за. Дали има некој против?
(нема) Дали некој се воздржува? (никој)

Констатирам дека е усвоен
предлогот на оваа седница да се претресе
и Предлогот на законот:

Отворам општ претрес по Предлогот на
законот.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам
општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот
на законот.

Законодавно-правната
комисија поднесе амандман за бришење
на член 3 со кој се согласил претставникот
на Владата и тоје составне дел на текстот
на Предлогот на законот.

Бидејќи други амандмани
немаме, продиолжуваме со претрес по
текстот на Предлогот на законот.

Дали некој бара збор?(никој)

Бидејќи никој не бара збор,
го заклучувам претресот по текстот на
Законот, а гласањето по овој Закон го
одлагаме кога ќе се создадат услови,
односно кога ќе имаме доволен број на
пратеници во Собранието. Значи, ќе ни
остане аамо чинот на гласањето, тогаш ќе
имаме над 80 пратеници во Собранието, а
гледам дека денеска не присуствуват ни
70-тина пратеници.

Преминуваме на 10 та точка

Предлот за донесување на
закон за извршување на санкциите, со
Предлог на закон.

Предлогот за донесување на
законот со Предлогот на закон и
извештаите на работните тела на
Собранието ви се доставени, односно
поделени.

Отворам претрес по предлогот за
донесување на закон. Дали некој бар
збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор,
го заклучувам претресот и на Собранието му
предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува Предлогот за
донесување на закон

за извршување на санкциите.

Кој е за, молам да крене рака

67 пратеници гласаа за.

Дали е некој против ? (никој)

Дали е некој воздржан? (никој)

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на
оваа седница да се претресе и Предлогот
на закон.

Кој е за, молам да крене рака? 65 пратеници
се за.

Дали е некој против? (никој) Дали некој се
воздржува ? (никој)

Констатирам дека е усвоен
предлогот на оваа седница да се претресе
и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на
законот.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам
општиот претрес.

Отворам претрес по текстот по Предлогот
на законот.

Онодавно правната комисија поднесе
амандмани на називот на Предлогот на

законот на член 2, член 5 став 1 и 2 и за менување

на член 6 со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составне дел на текстот на Предлогот на законот. Комисијата за внатрешна политика и одбрана поднесе амандмани на називот на Предлогот на законот и на член 5 со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составне дел на Предлогот на законот.

Други амандмани немаме. Продолжуваме со претресот.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? 66 пратеници гласаа за.

Дали е некој против? (никој) Дали е некој воздржан? (никој)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување на санкциите.

Преминуваме на 11-та чачка од дневниот ред Предлог за донесување на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за заемна заштита и поттикнување на инвестициите, со Предлогот на закон.

Предлогот за донесување на закон со Предлогот на законот и извештаите на Работните тела на Собранието ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

Молам кој бара збор.

Збор побара г-динот пратеник Никола Поповски

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Г-дине претседателе, почитувани пратеници, со оглед на фактот дека пратеничката група на СДСМ за овој Закон сака да отвори дебата во Собранието и за наредните неколку закони кои се на дневен ред, па молиме да се обезбеди претставник на Владата за да можеме да дебатираме по точката.

САВО КЛИМОВСКИ:

Овде имаме претставник на Владата, тој е г-динот Јордан Марковски, тој е присутен тука, тој е заменик на министерот за финансии, значи еден од претставниците според тоа јас мислам дека

можеме да го поставиме тоа барање.

НИКОЛА ПОПОВСКИ: (од место)

Ако прифаќа да одговори на прашањата кои не се во текстот на Законот, туку од одредбите кои ги повлекува Министерството за надворешни работи.

САВО КЛИМОВСКИ:

Јас гледам дека има претставник, сега ако вие сакате да дебатирате и ако претставникот сака да одговори, во тој случај не правите проблеми. Добро.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор?

Збор побара пратеничката г-ѓа Илинка Митрева.

ИЛИНКА МИТРЕВА:

Г-дине претседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани членови на Владата,

Ако добро ме служи сеќавањето на почетокот на оваа маратонска 15 та седница на Собранието на РМ, Пратеничката група на СДСМ бара да се симнат од дневниот ред петте предлози на закони за ратификација на спогодби помеѓу Република Македонија и Република Бугарија и тие да се разгледуваат на некоја од наредните седници.

Таквото барање се должеше на нашата проценка дека расправата што неминовно ќе се отвори по повод овие спогодби, спротивставените политички ставови и можните полемични дискусии дека сето ова не е примерено на исклучително тешката ситуација во која се наоѓа нашата земја, во севкупна смисла.

Војната во СР Југославија и реперкусиите од таа војна врз РМ на безбедносен, економски, политички план, кризата со бегалците, чувството на несигурност и страв кај граѓаните на РМ, на политичките партии по наше наоѓање им наложуваат некои други приоритети.

Приоритети од првостепен национален карактер кој од политичките субекти, од политичките партии бараат врвна политичка зрелост, умешност заедничка акција. Меѓутоа, постои уште една непомалку значајна причина што го зацврсти ставот на СДСМ дека ратификацијата на овие спогодби треба да се разгледува на некоја друга седница и се разбира не под притисокот на настаните што ни се случуваат. Тоа е фактот што

тука станува збор, не само за неколку од бројните закони што поминале или ќе поминуват низ овој Парламент. Тука се работи аз закони што задираат во нешто што е далеку позначајно од самата материја што ја регулираат. Тоа е нешто што се нарекува национален интерес, национално достоинство, национален идентитет. За жал, како што се секавте Предлогот на СДСМ беше одбиен од страна на Владата, потпретседателот на Владата г-ѓата Доста Димовска го даде слетното I образложение. Цитирам: "Владата цени дека состојбите во нашата држава се стабилни, сите институции на државата најнормално функционираат, така што не очекуваме дека со расправа во Парламентот може да се продинесе за некакво влошување на состојбите во државата и оттаму цениме дека точките на дневен ред треба да си останат и најнормално Парламентот да сеи заседава".

Јас не би сакала да го коментирам ова образложение, самата стварност, развојот на настаните се вистинскиот коментар на ваквото видување. Впрочем да ве потсетам исто така на едно од продолженијата на 15-тата седница на настапи и премиерот Георгиевски. Тој даде најдобар демант на ставот на г-ѓата Димовска велејќи во своето експозе. Цитирам: "Верувам дека кога ќе се потпише мирот на Косово, ние ќе можеме да се вратиме на нашите секојдневни битки и политички натегања"

Понатаму, цитирам: "Верувам дека како таква држава ќе успееме и наредните денови додека трае оваа воена ситуација да ги завршиме без прекорно и да се вратиме на нормалниот живот и на нормалните активности во нашата татковина", од експозето на премиерот Георгиевски.

Бидејќи вицепремиерот Доста Димовска тврди дека државата најнормално функционира, а премерот од своја страна изјавува дека допрва треба да се вратиме на нормалниот живот и на нормалните активности, противречноста на овие тврдења отвора простор да се запрашаме треба ли денеска сепак да расправаме или не, дали Владата има став или нема по однос на текот на оваа расправа?

Да ве потсетам на уште еден вакт ова Собрание со надгласувања по сила на логиката на бројките го отфрли добронамерниот предлог на СДСМ да не се отвора политичка расправа за теми што можат да ја возбудат јавноста во една драматична ситуација. Сите овие прашања ги сведува на реторички прашања. Значи,

тука се спогодбите пред нас на денешната наша работна сесија и дебатата е неизбежна.

Да потсетам, денеска Собранието треба да расправа по петте предлози за донесување на закон и за ратификации на спогодби меѓу РМ и Република Бугарија во различни области. Заемна заштита и поттикнување на инвестиции, трговска соработка, меѓународен патен превоз, редовен воздушен сообраќај и одбегнување на двојното одданочување. Веднаш да кажам СДСМ, неговата пратеничка група ќе гласа против овие спогодби. Не затоа што е против регулирањето на материјата што е предмет на овие спогодби, тие се од стандарден карактер и слични спогодби ова Собрание изгласало со многу земји со кои соработуваме.

Пратеничката група на СДСМ ќе гласа против овие спогодби не затоа што се противи на унапредувањето на односите и соработката со Република Бугарија, напротив став на СДСМ е дека развивањето на добрососедството е приоритет во нашата надворешна политика. Затоа Впрочем сме дале повеќе докази. СДСМ ќе гласа против овие спогодби затоа што не може да ја прифати цената што е платена за нивното склучување. Или уште попрецизно СДСМ ќе гласа против овие спогодби поради јазичната формула со која тие се подпишани.

ИЛИНКА МИТРЕБА: (Продолжение)

Тоа е супституција. Значи, пратеничката група на СДСМ ќе гласа против овие спогодби, поради, да повторам уште еднаш јазичната формула со кои тие се потпишани и сега ќе ја цитирам:

"На секој од официјалните јазици на двете држави македонски, согласно Уставот на Република Македонија и бугарски јазик, согласно Уставот на Република Бугарија". Значи, да резимирам, Пратеничката група на Социјалдемократскиот сојуз и Социјалдемократскиот сојуз на Македонија ќе гласаат сега и во иднина против сите акти во кои ќе биде употребена оваа формула што македонскиот јазик го сведува на уставна категорија.

Да појасниме, она што сегашната Влада на Република Македонија го претстави како големо финале, како спектакуларно разрешување на долгогодишниот јазичен спор, според нас според СДСМ, наметнат од Република Бугарија, не е ништо друго, освен

дефинитивно прифаќање на познатите ставови на бугарската политика за македонскиот јазик. А, тој јазикот, да ве потсетам, е едно од основните обележја на нашиот идентитет.

Да се осврнеме накусо на хронологијата на настаните што се врзани за овие спогодби. На 22 февруари 1999 година во Софија е потпишана заедничка декларација на претседателот на Владата на Република Македонија и министерот, претседател на Република Бугарија. Во основа, колеги пратеници, секое нормализирање, унапредување или развивање на односите со некоја соседна земја засновано врз принципот на взаемно почитување, доверба, разбирање, добрососедство, треба да се поздрават. И, ние тоа го поздравуваме. Но, само тогаш кога во целата таа позитивна трансакција се вклучени уште два суштествени принципи, принципот на рамноправност на страните што учествуваат во договорот и принципот на реципроцитет. За жал, тука отсутствуваат овие две клучни ставки. Дека станува збор за декларација потпишана од два нерамноправни партнери, од кои само едниот дава, отстапува, допушта или попушта, укажуваат некои моменти од самата декларација. Зад ова, на пример, зборува членот 11 од декларацијата кој што ќе го цитирам: "Република Македонија изјавува дека ништо од нејзиниот устав не може и не треба да се толкува дека претставува или некогаш ќе претставува основа за мешање на Република Македонија во внатрешните работи на Република Бугарија, со цел да се заштити статусот и правата на лицата кои не се државјани на Република Македонија". Да објаснам, да потсетам и да кажам во декларацијата не постои член што истото тоа го бара и од Република Бугарија. Значи Република Македонија во интерес на подобрување на односите со Република Бугарија се откажува од уставната обврска, од нешто што е јасно зацртано во Уставот на Република Македонија, а тоа е да се грижи за македонското национално малцинство каде и да живее тоа, во случајов во Република Бугарија и во случајот во Пиринска Македонија. Бугарската страна таа обврска не ја презема. Значи, нема реципроцитет, нема рамноправна основа.

Во своето обраќање до пратениците претседателот Глигоров укажа на некои клучни моменти од оваа декларација. Претседателот со право ги постави следните прашања за кои што, се надевам, ќе добиеме одговори од

овластениот претставник на Владата. Зошто во тој дел од Декларацијата не е преземена истоветна обврска и од бугарската страна. Дали тоа значи дека Република Македонија признава дека досега се мешала во внатрешните работи на Бугарија кога се грижела за своето малцинство, а одсега тоа нема да го прави. Дали тоа значи дека Република Бугарија и натаму, единствено таа ќе го има правото да реагира за граѓани државјани на Република Македонија, кои се декларираат како Бугари, а Софија се чувствува повикана да ги штити. Зошто Бугарија не е повикана на нејзините меѓународни обврски?". Ова се прашања, иако беа на различни начини поставувани за кои досега не добивме одговор, ниту од претседателот на Владата ниту од министерот за надворешни работи, ниту од кој и да е член на Владата. Сега размислувам дали тоа значи дека одговорот на овие прашања можеби се крие во едно друго прашање. Дали тоа во крајна линија не значи дека во Македонија Бугари има, а дека Македонци во Бугарија нема.

Понатаму, исто така, може да се постави прашањето дали некој државен функционер е овластен да го толкува Уставот, како што ова е сторено по прашањето на членот 49. Мислам дека таков мандат нема ниту премиерот, ниту претседателот на државата, ниту кој и да е претставник на институциите на државата. Е, сега, во овој случај, не само што Уставот на Република Македонија е произволно толкуван туку преговарачкиот тим на Георгиевски не најде за сходно за своите акции со Бугарија да го информира ниту Парламентот, ниту пак претседателот на државата. А, да се разбереме, чинот на толкување на Уставот, според нечија политичка визија, политичка опција може да значи рedefинирање на позицијата на државата може да значи рedefинирање, рекомпонирање на нејзините стратешки цели или разместувања на приоритетот на нејзините национални интереси.

Кога сме кај националните интереси уште еден коментар за спогодбите што се денес на дневен ред. Рековме дека тие се потпишани со различната формула со која Пратеничката група на СДС не се согласува и објаснивме зошто. Но, има уште еден податок или уште подобро има простор уште еднаш да му го освежиме сеќавањето на овој Парламент и на македонската јавност. И, Владата на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија

потпиша четири спогодби со Република Бугарија. Јас ќе ви ги кажам, тоа е договор меѓу Република Македонија и Република Бугарија за воспоставување на конзуларни односи и отворање на генерални конзулати во двете земји. Склучен со размена на ноти на 20 август 17 септември 1992 година ратификуван, а на 24 декември 1992 година објавен во "Службен весник на Република Македонија" и стапил на сила на 17 септември 1992 година. Договор за соработка меѓу Министерството за внатрешни работи на Република Македонија и Министерството за внатрешни работи на Република Бугарија, склучен на 20 октомври 1992 година, ратификуван во 1993 година, објавен во "Службен весник", потпишан на македонски и бугарски јазик од респективните министри. Спогодба меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за трговска и економска соработка склучена на 7 јуни 1993 година, ратификувана од таа структура на Парламентот на 1 октомври 1993 година, објавена во "Службен весник" од 13 октомври 1995 година, потпишана на македонски и бугарски јазик од премиерите Бранко Црвенковски и Љубен Беров итн. Колку да имате увид во материјата.

Но во што е разликата? Сите овие договори, почитувани пратеници, се потпишани на македонски и на бугарски јазик без никакви додавки. Значи на македонски и бугарски јазик. Тие се, како што спомнав, ратификувани од претходните две структури на Парламентот на Република Македонија. Тоа значи дека Владата на СДС го изоди својот дел од патот достоинствено без компромиси, наиде на опструкција од бугарската страна и тука запре работата. И, сега, овој Парламент е доведен во една апсурдна ситуација, затоа што две од овие спогодби што го цитирав, Спогодбата за трговска соработка и Спогодбата за меѓународен патен сообраќај веќе се ратификувани од овој Парламент под формулата македонски и бугарски јазик, а тие повторно се наоѓаат пред нас, две од овие спогодби кои што денеска ги имате на дневен ред. Значи спогодбата за трговска соработка и Спогодбата за меѓународен превоз на патници. Се разбира, овој пат се потпишани со јазичната формула, која што ви ја образложив, според уставите на респективните земји.

За камуфлажа од насловите

се извадени еден до два збора и преуреден е редоследот на текстот. Но, материјата е иста, суштинат е иста. Различно е само тоа, како што веќе истакнав, што не станува збор за македонски јазик, туку за уставен јазик. Со други зборови, колеги пратеници, во една ваква ситуација македонскиот јазик не постои надвор од Уставот а како што знаеме уставите се менуваат и за тоа веќе имаме некои навестувања.

Какви се последиците од овој пазар? Да потсетиме само на некои од нив вака кој што ни се поблиски. Ќе треба ли да признаеме дека целата наша литература не е пишувана на македонски јазик, туку на јазик според Уставот на Република Македонија. Уште повеќе ќе треба ли да признаеме дека нашата богата, усна, фолклорна традиција, дека сите наши народни песни се опеани не на македонски јазик, туку на јазик според Уставот на Република Македонија. Одговорот ви го препуштам вам.

Немам намера во мојата аргументација да се осврнувам, да ве потсетувам и да ги набројувам сите изјави на високи бугарски функционери, научници, лингвисти, амбасадори, емисари, дури и спортски работници за бугарските корени за нашиот јазик. Меѓутоа, во оваа ситуација наоѓам за сходно, сепак да коментирам еден момент, а тоа е интервенцијата на амбасадорот на Република Бугарија во Република Македонија што се случи денеска. Овој господин кој во подолг временски период со сопствените коментари и активности излегува од вообичаениот дипломатски кодекс на однесување, си дозволи да се вмеша во парламентарниот живот во Република Македонија. Имено, во официјално писмо упатено до претседателот на Парламентот господинот бугарски амбасадор си допушти да коментира, корегира и демантира ставови изнесени во дискусија на македонски пратеник. Се прашувам, што уште треба да направи господинот амбасадор Димитров за да биде поканет од господинот министер за надворешни работи Димитров и за да му биде укажано дека Македонија е држава и дека македонскиот парламент е суверен претставнички дом на оваа држава и дека мешањето во неговата работа, во работата на македонскиот парламент, може да биде лагален основ на овој господин, на овој дипломат да му биде откажано гостопримството што го ужива во нашата држава.

Има уште многу моменти

околу кои може да се дискутира, но тоа ќе го оставиме за некое друго време и жал ми е ако ова моја дискусија некому му ја качи температурата. Се надевав дека не очекувавте, особено не од една конструктивна опозиција дека вакво сериозно прашање што засега во базичните национални интереси ќе помине молчешкум.

Социјалдемократскиот сојуз на Македонија јасно кажа и покажа дека стои и ќе стои на линијата на заштита на националните атрибути. Ви благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

И благодарам на госпогата пратеничка Митрева.

Молам, дали некој друг бара збор?

За збор се јави господинот пратеник Данило Глигоровски.

ДАНИЛО ГЛИГОРОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, сведоци бевме на една интересна и жешка расправа послдениве денови, меѓутоа, иако фативме да зборуваме за донесување и ратификација на некои закони, стилот што сака да се наметне од Социјалдемократскиот сојуз на Македонија а тоа е чувството на несигурност и страв. Значи, цело време тоа и тоа се повторуваше и еве сега за конкретни закони повторно се наметнува. Значи, многу големо чувство на несигурност и страв владеело во Република Македонија и заради тоа, ајде да не сме расправале за ова. Ако некој толку многу цело време само тоа, па тоа, го повторува, навистина, се запрашувам дали има толку големо чувство на несигурност и страв кај вас. Јас би рекол можеби *оп* толку многу што повторувате, има, но изгледа дека е од финансиската полиција што си ја работи работата овие денови. Колку пати и на многу пати се кажало националните интереси, значи, и во овој момент кога донесуваме, кога ратификуваме, националните интереси се во прашање доведени и постојано таа работа се извлекува од целокупната таа спогодба дека, заклучокот дека наводно оваа Влада, коалицијата на промени и коалициониот партнер ДПА на некој начин некако заклучиле или од нивните од таа спогодба може да се извлече заклучокот дека Бугари во Македонија имало, а Македонци во Бугарија немало. Таа теза ја влечевте осум години за пробугарскиот карактер на ВМРО-ДПМНЕ и мислам дека веќе толку е политички депласирана со последниве четири, пет месеци владеење на ВМРО-

ДПМНЕ, на Демократска алтернатива и на ДПА така што потполно нема никаква вредност. И според мене, и најважниот факт е дека целокупната меѓународна заедница и јавноста јасно и гласно ја поздравиле оваа спогодба. Доколку овој Парламент денеска не ја ратификува на некој начин тие што нема да гласаат на некој начин ќе гласаат за нешто кое што е во меѓународната јавност на крајот на краиштата и во Европската унија можеби 15 или 16 пати повторено и потврдено дека тие навистина ја поздравиле оваа спогодба. Го повикувам овој Парламент да ја ратификува оваа спогодба затоа што таа навистина е и во духот на нашите заложби за приближување кон Европската унија и западноевропските структури.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на господинот пратеник Глигоровски Данило.

Збор побара и господинот пратеник Горѓи Котевски.

ГОРЃИ КОТЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа, ценети новинари, секогаш во текот на овие осум изминати години кога стануваше збор за подобрување на односите на Македонија со соседните земји, особено со Република Бугарија, Социјалдемократскиот сојуз стапува во некаква одбрана. Јас навистина, сум импресиониран од претходниот говорник на оваа говорница и за бранењето на македонските национални интереси и ние навистина како ВМРО-ДПМНЕ 1990 година жилаво ги браниме македонските национални интереси и имаме една постојана константа од 1990 година до денес на тој план. И, не сакаме да скршнине. Меѓутоа, госпоѓата Илинка Митрева ако се потсети малку само на првиот парламент, па да не речам и на вториот парламент особено кога се донесуваа судбоносните акти и документи на оваа држава за осамостојување, ќе се потсети каков беше ставот на тогашниот СКМ-ПДП, многу добро ќе се потсети дека таквите граѓаноиди седнати во тој СКМ-ПДП денес СДС на Македонија од 1990 година камелеонски го сменија својот став незнам колку пати. Од граѓаноиди на Република Македонија станаа бранители на македонската национална кауза.

Јас од се срце Ве поздравувам затоа што си дојдовте на нашите позиции и јас мислам дека вака сплотени како вие СДСМ, но со променет став кон македонското национално

прашање самобитноста на Македонија, ќе имаме многу подобра иднина. Но, за да не заборавите јас мислам дека и овој Парламент има некаква должност, бидејќи трет пат се променува власта во РМ да се извадат сите снимки од 1990 година околу битката за самостојноста на Македонија. Па, дури тогаш ќе видиме каде сите стоевме на одредени позиции.

ГОРЃИ КОТЕВСКИ: (Продолжение)

Кога е во прашање јазикот, ве молам, јазикот не може да го утврди Уставот. Може таму се потенцира кој е официјален јазик во државата, меѓутоа јазикот постои на еден народ од памтивек, од древнина, па се до денеска. И никој не може да ни го земе тоа право дека македонскиот јазик постоел и ќе постои. Но едно да ве уверам. Има благодариме на сите соседи што многу грижливо се грижат за Македонија, што сите не сакаат и на некој начин ги водат корените од оваа древна Македонија и за жал, во XXI век ќе се докаже дека навистина целото нивно потекло, на целиот славјански јарод и основата на нивните јазици потекнува од македонскиот јазик и од ова поднебје. Но да причекаме. Тивката дипломатија она спогодба што е потпишана, јас мислам дека е добра, ние треба со сите соседи да гајиме добри односи и тоа до овој миг ни треба уште повеќе, одошто од 1990 година, затоа што се наоѓаме во една таква конфузија на Балканот во која ние Македонците, барем во овој XXI век, после 23 века после 2300 години ја создаваме оваа држава и треба грижливо да ја чуваме. Во интерес на таквите македонски интереси, во интерес на македонскиот јазик, на македонската нација ве повикувам сите овие акти да ги донесеме, затоа што се чекор напред, детето прооде, направи еден чекор, ве молам, да направи втор и трет и да порасне во возрасен да стане маж.

Ви благодарам за вниманието и да не спориме околу прашања.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа пратеници. Основно што е присутно во сите овие предлог на договори кои што се потпишани со соседна Република Бугарија, е пред се, нормализација на односите на РМ со една многу блиска соседна држава, која што и те како има значајно влијание во процесот на осамостојување на РМ и во процесот на признавање, тоа што прва го призна постоењето на самостојна РМ, така да процесот на нормализација за нас беше

еден значаен процес кој што Владата на РМ го прифати како приоритетна задача која што треба да ја оствари во почетното свое делување. Се разбира, тој акт на потпишување на овие договори наиде на, како што спомнаа и претходните дискусии, на една широко развивање и потврдување на статусот на РМ во регионот и пошироко од регионот.

Она што беше овде напаметно како спорна формулација во смисла на употреба на службен јазик, или македонски јазик, кој што кај нас во атрибутот национален, за нас како Собрание, како пратеничка група на ВМРО-ДПМНЕ односно како коалиција воопшто не е спорно. Меѓутоа, секаде во светот, а особено во дипломатијата зборот компромис, подразбира попуштање, односно попуштање на едната и на другата страна. Само со употреба на зборот службен, односно официјален за мене не значи откажување од националните интереси на Македонија и на македонскиот народ, а уште помалку откажуваше на македонскиот јазик како средство за општење во РМ и пошироко. Меѓутоа, мораме да бидеме свесни дека идеолошките бариери кои што можеби постоеле кај нас, постојат и во РМ и дека и таа Влада која што сега работи и на која и е приоритет да се совладаат тие бариери, мораше да најде некое заедничко решение. Ќе потсетам дека и Владата на СДСМ во претходниот период ја имаше токму оваа формулација понудена како најприфатливо решение за нормализација на односите со Република Бугарија и тоа е точно. Меѓутоа, веројатно не најде на разбирање, не знам поради што и како, тоа можеби можат да го објаснат претставниците на СДСМ, кои верувам ќе се вклучат во дискусијата, па до таква нормализација на односите не дојде.

Според тоа, она што сакам да го истакнам, за мене е најзначајно ние да имаме добри релации со една соседна држава, дека РМ е посебна, самостојна, суверена држава, дека на РМ официјален јазик е македонскиот јазик, дека од ни една соседна држава, ниту од една друга држава не баравме да ни го признаат јазикот, за нас е неспорно кој е тој јазик, на кој јазик комуницираме, така да мислам дека не треба да правиме проблеми околу нешто што не постои како проблем, туку дека пошироката цел, норма-лизација на односите е постигната и дека со тоа е направен голем успех во натамошната соработка со една соседна земја.

ЛАЗАР КИТАНОСКИ:

Почитуван претседателе на Собранието, членови на Владата, дами и господа, колеги.

Не станува збор овде за тоа дали е кај СДСМ од пратеничката група за нормализација на односите со Република Бугарија. Не е тоа воопшто спорно. И ние сме работеле на тој проблем. Проблемот е цената што е платена по наше мислење и дали мораше да се плати таквата цена. Инаку, меѓународниот фактор поддржува било кој договор или спогодба меѓу државите кои на некој начин претставуваат решение на некој проблем. Тој ненавлегува која страна колку изгубила или која страна колку добила. Имавме таква ситуација нашата Влада со Лисабонската декларација ако се секавате да не стои зборот Македонија. Ние на тоа да се согласевме и ни рекоа "браво", вие сте конструктивни и вие сте за соработка. И ни аплаудираа. Ние тоа не го направивме, бидејќи сметавме дека тоа е лошо за Македонија и за македонската нација. Понатаму не би реплицирал би поминал на темата, се разбира косултирав и некои лингвисти, покрај политичките прашања кои подолго ги познавам, за да појасниме некои работи зошто ние сметаме дека ова потпишување на овие договори, не е во интерес на македонската нација.

Најнапред ќе почнам со една многу интересна реченица на претседателот на Владата Љубчо Георгиевски кој кажа дека дедо му бил српски жандар. Во моето семејство немало српски жандари, меѓутоа, мојот дедо имал завршено егзархијско училиште. Според тоа, јас немам никаков комплекс ни спрема Бугарија ни спрема Србија. Меѓутоа, јас го затекнав жив, знаеме што значи егзархијата при крајот на 19 век и тој ми рече ние сме биле од секогаш Македонци. Сега се враќам на темата. Проблемот е зошто е потпишан на официјален јазик, според уставите на двете земји. Официјален и службен јазик има секоја земја, а некои земји имаат и повеќе како Швајцарија, Белгија и тн. Официјален јазик на Република Бугарија е литературниот или стандарден бугарски јазик. Официјален јазик на РМ е литературниот или стандарден македонски јазик. Секој официјален јазик е под дефиниција вештачки јазик во смисла на тоа што е то комбинација од повеќе дијалекти. И секоја нација во процесот на создавањето на својот национален идентитет оди од дијалекти кон создавање

на определен официјален јазик. Во таа смисла е официјалниот бугарски јазик, вештачки јазик, кој беше верификуван во 1899 година, благодарение на авторитетот на филологот Марин Дринов. Таа година бугарите имаа дури три официјални јазици на кој пишуваа. И официјалниот македонски јазик, како и бугарскиот е исто така вештачки во оваа смисла во која говорев, како што секој литературен јазик е вештачки, како грчкиот официјален, српскиот официјален, полскиот официјален, англискиот, францускиот и тн. Дури можеби критичен јазик е францускиот, каде што имало многу дијалекти, па со создавањето на француската нација, конечно е уфрлен францускиот литературен јазик. Нема ништо спорно и необично кога ќе се рече на пример дека постои официјален бугарски или македонски јазик. Има многу спорни работи, кои меѓутоа се инсистираат да се употреби таква формула во потпишувањето меѓудржавни договори, затоа што никој не користи таква формула. Тоа не го користи ниту Бугарија, во врска со други држави, ниту Македонија досега во односите со други држави. Јас сум потпишувал многу такви договори, сум потпишувал македонска влада и владата на друга држава. Што е тука спорно? Кога некој инсистира да се потпише меѓудржавен договор на официјален македонски јазик, тоа според Уставот на РМ тој сака да каже дека едноставно, Македонците, немаат свој природен јазик од кој е изваден нивниот литературен или официјален јазик. Тоа го тврди бугарската наука за јазикот, под притисок на нивната политика и визија за Балканот во која бугарската нација и култура, треба да бидат водечка нација и култура на Балканот. Впрочем, тоа е напишано во нивната доктрина на Академијата. Таа политика има свој континуитет, таква беше во времето на Александар Батенбург, таква беше во времето на Фидан Побур и што поминаа владите на Александар Станков, Лапчев, Богдан Филов и Тодор Живков. Исклучок е еден мал период во времето на Горѓи Димитров. Таква е политиката, за жал, на бугарската влада. Таа политика е во согласност со традиционалниот бугарски национализам, тврди дека не постои македонски јазик, македонска култура и македонска нација. Постои додуша македонска држава што ја признаваат, но затоа пак според нив не постојат јазикот, нацијата и културата. Така тврдат и тие и се повикуваат на фактот дека државите се менуваат, а нациите остануваат, што е

навистина точно. Така тврдат тие, но така не тврди компетентната

наука за Русија, Полска, Албанија, Франција, Англија, Америка и тн. Таа компетентна наука за јазикот тврди дека постои македонски јазик од кои е изведен сегашниот официјален и тоа во континуитет. Од Климент Охридски па се до денес. Така на пример рускиот научник Николај Дурново бележи автономни јазични црти во делата на Климент Охридски. Тие црти се разликуваат од бугарската јазичка школа на Константин Преславски. Такво нешто тврди и францускиот научник Андре Вајан, кој анализира македонски текстови од 16-от век. Тој тврди исто така дека постои старомакедонски, а не старобугарски јазик и данскиот научник Луј 16. Директен наследник на таткото на модерната лингвистина швајцарскиот професор Фердинант Дестосиев.

Денес само бугарската официјална политичка и националистичка лингвистика, но и научната, за жал тврди дека не постои македонски јазик, од кој е изведен нашиот стандарден литературен, службен и официјален јазик на кој се потпишуваат договорите меѓу Македонија и Бугарија. Зошто сегашната бугарска влада инсистира на тоа да се потпишат договори на официјални јазици на двете земји. Зошто за неа е проблем да се потпишат тие договори на вообичаен начин, како тоа што го прават и Македонија и Бугарија, со сите други држави. Бугарската влада сака да каже на тој начин дека не постојат на еден индиректен начин македонскиот јазик, македонската култура и македонската нација. И тука нема никаков проблем. Право на Бугарија и на бугарскиот народ е според нивната совест, интерес и морал да тврдат да покажваат и докажуваат дека не постојат македонска нација, јазик и култура. Наше право е меѓутоа, да го отфрлиме или да го прифатиме тоа, вербално или на писмено. Што се однесува до мене, затоа што се чувствувам како македонец, затоа што зборувам македонски јазик со помошта на кој се создала културата на македонскиот јазик, јас не можам да прифатам заблуда, традиција или политика, која тврди дека сето тоа не постои. Не можам да прифатам дека и јас не постојам во овој момент, што ви се обраќам на македонски јазик. Можам да разберам од кои причини Бугарија тврди дека сето тоа не постои. Но не можам ни да го прифатам. Да се прифатат спогодби во кои стои формула официјален јазик

според Уставот на Македонија, тоа значи следното: да се прифати на индиректен начин дека не постојат македонски јазик, македонска нација и култура. Да се прифати на индиректен начин една традиционална политичка, а не научна доктрина на Бугарија, затоа што таква доктрина ја отфрла целокупната славинистичка и лингвистичка култура во светот како ненаучна и лажна. Да се изненадат и вистината, историјата и културата стремежите и заложбите на многу генерации, видни македонци, кои ја градеа и обликуваа македонската национална свест, да се изневери делото на Климент Охридски. Да се прифатат такви спогодби и уште повеќе да им се даде легитимитет и легалитет од државни институции, тоа значи да се доведе во прашање државноста на Македонија. Така велам, затоа што јас сум Македонец, кој живее во држава Македонија. Државата е една политичка заедница, политичка форма, а нејзината содржина е всушност нацијата. Јазикот и културата се главни составки на категоријата нација. Да се изостават тие составки преку формулата официјален јазик, тоа значи денес Македонија има само форма, некаква политичка форма, но не и содржина. Не мислам дека има многу луѓе во Македонија, кој можат да го одобрат тоа.

Мислам напротив, дека има многу луѓе кои го осудуваат. Јас спаѓам меѓу оние луѓе кои го осудуваат тоа, затоа што постои македонска нација, постои македонски јазик и постои македонска култура. Тие не можат да се избришат со еден потег не перото, а тоа се прави преку сегашните спогодби меѓу Бугарија и Македонија. Тоа го прави македонската влада кога прифаќа и потпишува такви спогодби. Се разбира, таа може да го прави тоа свесно, или несвесно, што е во крајна линија нејзин проблем, но не и право. Треба меѓутоа, македонскиот народ, македонската јавност и Македонија воопшто јасно и точно да знаат што се прави на тој начин. Јавноста и народот треба денес да знаат дека се потпишани спогодби во кои на индиректен начин се тврди дека непостои тој народ и таа јавност.

И на крајот, од мене никогаш нема да слушнете дека некоја македонска партија е бугарска или пробугарска. Тоа никогаш не сум го кажал. Меѓутоа, поентата ми е треба да внимаваме како нација и како држава, бидејќи сме под постојана опсервација, присила и разни комбинации, судбината

ни била многу тешка и мојата поента е да бидеме внимателни при секои меѓународен потез. Што може да се крие зад такво потез. Тоа беше мојата поента. Сакав да појаснам некои работи зошто јас како Македонец се чувствувам на извесен начин, можеби изигран, затоа што не се направени дополнителни напори да се најде формула која ќе биде навистина прифатлива за двете страни, а не само за едната страна.

ВАЛЕНТИНА БОЖИНОВСКА:

Почитувани дами и господа, јас ќе бидам многу кратко, ќе морам да го изразам моето чувство дека долг период во комунистичкиот период имав еден голем комплекс, индивидуален, персонален комплекс, а тоа дека се што ќе влезеше од богатата ризница на бугарската култура и творештво беше атакувано, беше забранувано и особено, можевме да ни не наметне, или да ни се накалеми некаква бугарска ориентација. Конечно, предлогот за донесување на законите за ратификации, мислам дека еден висок политички ангажман на сегашнава Влада, дека таа декларација која тука ни беше посочена и договорите во таа декларација можат да се толкуваат вака или онака, секој има право на тоа, но би сакала да кажам дека за прв пат во Македонија воспоставувасме конечно вистински односи. Минатата година да напоменам после 10-тина години се преведе бугарската современа литература, тоа укажува на тоа дека долг период кај нас не е ништо влеано од нивното современо литературно творештво и само ќе го поткрепам тоа со следното: Еден од најголемите автори на Бугарија господинот Радичков, познат драматург изговори една ваква реченица на бугарското радио дека никогаш поубаво не звучел неговиот текст јануари, како што го слушнал на македонската сцена. Всушност, само ќе подвлечам нешто како сопствена закана Гогољевска. Мајсторски реченото е исто како и напишаното.

САВО КЛИМОВСКИ:

Има збор пратеникот Кирил Андоновски.

КИРИЛ АНДОНОВСКИ:

Почитуван претседател, почитувани пратеници. Јас најпрво ќе почнам од СДСМ. Мислам дека ќе почнам од СДСМ и ќе обрнам внимание на претседателството да ги прекинува, затоа што често пати од говорницата го

употребуваат поимот "во името на СДСМ" и испаѓа овде дека сме на некој конгрес на партијата СДСМ. Секогаш да употребувате од името на пратеничката група, ако е од името на пратеничката група, или од свое име како пратеник. Мислам дека ова не е прв пат, можеби така сте навикнати.

Мене ми е жал што секогаш пратениците од СДСМ за вакви теми излегуваат обично оние што се политичари, професионалци, а не правници, па толкуваат одредени одредби и споредуваат за кои што мислам дека не можат да се споредат. Ќе кажам малку подоцна зошто не можат да се споредат.

Сега ние бевме во Република Бутарија, имаше претставник и од вашата пратеничка група и од ДПА, така да сметам дека се доста релаксирани односите. Мислам дека со овој потез што го направи Владата направи голем потез за што треба ние да се благодариме и да поддржиме, а не ан блок да одбиваме се што е позитивно, бидејќи секоја релаксација на односите со соседите многу значи за нас македонците и за Македонија.

Често пати се употребуваат некои реченици од контекст извадени и сега кога некој ќе ги слуша, оној што прв пат ги слуша, добива впечаток види како е ова, во право е пратеникот, или било кој друг. Меѓутоа, знаете дека, ние знаеме да читаме и од контекст и надвор од контекст реченици, па затоа употребувајте не извадени од контекст, туку целата содржина на она што сака да го каже некој претставник било на Влада или од пратениците. Тоа се повторува кај одредени пратеници од оваа пратеничка група на СДСМ скоро секое нивно излегување. Меѓутоа и тоа е способност ама без ефект кај пратениците од другата пратеничка група и кај граѓаните. Дури и уште ако можат ќе ги поделат оние зборови на слогови само да испадне дека се во право. Меѓутоа тоа веќе е прочитано и видено.

Затоа овој успех што се склучија овие спогодби, што се потпишаа од владите, ние не треба да спориме туку треба да ги прифатиме и да ги донесеме законите за ратификација, затоа што и без вашите гласови тие ќе се донесат, меѓутоа подобро да сфатат дека и нашите соседи, и опозицијата размислува веќе конструктивно, не онака опозиционерски, како кога беше во опозиција. Понатаму, претходниот дискусант зборуваше за тоа дека не се признава македонскиот јазик, не се признава македонската нација. Па, дали прочитавте во тие спогодби и договори дека треба да се признае тоа или не се признава тоа. Друго се размислувањата на некои поодделни научници или политичари. Ние не можеме тоа да го спречиме. Ние имаме и во соседството и во другите соседни држави што не признаваат. Тоа не значи дека на пример тоа не треба или треба да го сфатиме како ан блок на целата политика на одредена држава.

Според Уставот, а и во Уставот пишува дека во службена употреба е македонскиот јазик и неговото кирилично писмо. Што е грев? Само што не е напишано на македонски, на бугарски јазик. Мислам дека не држи.

Од друга страна овие се различни спогодби и договори, со различни називи, со различни содржини и немојте да ги споредувате со тие договори, тие не се исти. Тие и да беа исти доколку поради тоа што не ги потпишала спротивната страна, односно другата Влада тие не произведуваат правно дејство. Значи воопшто како да не се и склучени, а вие сакате само едностран потпис да важат. Тоа не може да важи, треба да се согласи и другиот од другата страна. Пишува таму кога произведуваат правно дејство. Со потпишувањето од страна на двете влади и ратификацијата од страна на парламентите.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на господинот пратеник Кирил Андоновски.

Молам, дали уште некој бара збор?

За збор се јави пратеникот

Филип Петровски.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Дами и господа, јас мислам дека можеме да го прочитаме Уставот, пред да почнам. "Во Република Македонија службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилично писмо", јас мислам дека е многу просто да се прочита и да се сфати што значи тоа. Многу е просто, јас така го разбираам. Мислам дека конечно треба да прекинеме со еден тренд некои работи да ги замаглуваме, мистифицираме и ги комплицираме. Ако не потпишуваме еден договор, било каков до-говор меѓу две држави во кој што се вели дека ќе ги потпишеме сите договори на јазиците кои што се официјални, тоа значи дека согласно нашиот Устав ние ќе потпишеме на македонски јазик. Мислам дека треба да прекинеме со еден тренд кој СДСМ го наметнува дека едноставно ВМРО ги продава националните, државни, македонски интереси, а дека Социјалдемократското сојуз е тој единствениот што во оваа држава ги штити тие интереси. Јас мислам дека и вчера тоа го споменувавме во повеќе наврати, меѓутоа штом инсистирате, ќе го спомнам и денес.

Ако тој тренд го прекинете ќе треба да прекинете да го плашите народот дека власта што се промени ја уништи државата и мислам дека треба на народот да му оставиме да процени кој ги штитеше, а кој ги распродаваше националните интереси и кој ќе остане заштитник на националните интереси. Ние тука декларативно можеме се и сешто да кажеме, меѓутоа се знае кој стоеше и кој останува на тие национални интереси, на линијата на националните интереси.

Ако се анализира една од претходните дискусии, ќе треба да го поставиме прашањето дали ние зборуваме и пишуваме на дијалект, бидејќи се изведуваа некои дефиниции како еден јазик се формира, како постанува еден јазик, како се изведува неговата генеза и

како тој станува официјален јазик. Јас мислам дека тие тези се малку проблематични.

Кога зборуваме за националните интереси можеме исто така да се запрашаме денеска кој го промени името и знамето на државата, ако веќе толку сакаме да зборуваме за тие национални интереси. И кој имаше, исто така можност, кога веќе менуваше Устав да најде сила да го промени идеолошкиот грб кој што стои и ден денеска позади нас. Па, ако зборуваме за некоја традиција, ако зборуваме како настанал македонскиот јазик, да зборуваме за тоа кои грбови постојат во македонската хералдика како македонско наследство. Значи, требаше да најдете сила и во таа насока малку да размислувате кога веќе размислуваме толку многу за македонските национални интереси.

Наспроти тоа јас мислам дека македонската Влада прави потези кои што треба да ја изрелаксираат тензијата не само меѓу Македонија и Бугарија, туку на целиот Балкан затоа што знаете во каква ситуација се наоѓа тој Балкан и знаете дека тој проблем без разлика некој може да го смета за наметнат, некој може да го смета за вештачки проблем, едноставно постоеше тој проблем и тој проблем треба да се симне од дневен ред. Со тоа што ние ќе потпишеме некакви договори, не значи дека јас ќе го укинам своето постоење, затоа што јас се гледам себеси, се чувствувам и знам дека постојам како човек и како Македонец.

Ми се чини дека вистината е следна, а мене ми е жал што морам да кажам, тоа е еден страв што нешто позитивно се прави од новата Влада што минатата Влада немаше сила тоа да го направи. Едноставно ако сакате, математички речено, новата Влада ќе напише еден плус што веројатно за опозицијата ќе значи еден минус исто толку голем.

Пред да завршам, само уште еден пример.

Последен договор за соработка кој што е потпишан во време-то на минатата Влада меѓу електростопанствата на двете држави,

кој што е потпишан од поранешниот директор на бугарски јазик, македонски директор на бугарски јазик потпишал, Панде Лазаров, не знам како се викаше. Тој договор можете да го проверите бидејќи гледам дека нешто не ви е јасно, тој договор е денеска препотпишан од новиот директор на македонски јазик. Јас мислам дека тоа треба да го имате во предвид.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на пратеникот Филип Петровски.

За збор се јави господинот пратеник Љубен Пауновски.

ЉУБЕН ПАУНОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници. И оваа седница некако има смисла со претходните два дена што се случуваше, односно со траењето на претходната седница, но за тоа според мене е многу нешто битно. Во оној период додека ВМРО ДПМНЕ беше во парламентарна опозиција па и вонпарламентарна постои една карактеристика која е неоспорна, затоа што нештата можат на крајот на краиштата да се групираат, да се анализираат и да се донесе некој заклучок што може да биде веродостоен и валиден. ВМРО-ДПМНЕ во рамките на своето опозиционо дејствување сепак смислата ја имаше во форсирање, во дозирање на една самодоверба за вредност. Тоа беше основната поента на целокупното дејствување од почетокот на осамостојувањето на Македонија па до ден денес, без разлика на периоди можеби на жестоко изнесување на своите ставови итн. Меѓутоа, еве само две седници, односно една иста седница која трае повеќе денови и две различни теми до што не донесуваат. Една константна состојба од одредени политички структури присутни во Парламентот кои можат да се дефинираат многу лесно, бидејќине можат никаде да донесат анализите на компонентите кои се во тоа вградени. Едната е чувство на загрозеност, постојана загрозеност на Македонија и пред се македонскиот народ од некои и никаде и создавање на чувство на инфериорност.

Втората работа што знае

да биде присутна е создавање чувство на вина и на македонскиот народ и на македонската држава, за-виси само која политичка структура говори и за каква дејност. Пос-тојано Македонија се чувствува виновна за нешто, должна за нешто дека премалку прави и постојано да се чувствува македонскиот народ загрозен и во инфериорна положба. Инфериорната положба без разлика на тоа што може би немаме секогаш право да критикуваме некој што ја наметнувал, бидејќи имал подобра позиција, подобра традиција во државно функционирање, произградена култура во смисла на информираност градена култура, издаваштво итн. и успева да создаде една супериорност од своја позиција и да ја донесе Македонија, па и македонскиот народ во еден подредена положба.

Значи, од сето ова што досега го дискутираме за една ваква тема од страна на опозицијата се наметнуваат токму овие две работи. Меѓутоа, излегов на оваа говорница да предочам на тоа дека без разлика на тоа што ВМРО-ДПМНЕ денес е на власт или ќе дојде можеби во некое идно време во опозиција, нема да се откаже од својата основна поента за форсирање на самодоверба, за вредност, за сопствена вредност, исто онака како што го правеше во почетокот при распадот на поранешна Југославија дека Македонија може да има сопствена држава и да може да функционира беспрекорно, па дури што сега сме во сменети улоги, сепак во неколку битни работи мислам дека сме имале заедничка согласност, независно кој бил во позиција, кој во опозиција. За тоа дека Македонија дури во некои планови, само овие осумдевет години во оваа традиција на своја државотворност ваква да покаже далеку поголема спремност за демократски и европизирани процеси, отколку било кои други. Мислам дека сите овие работи се малку, треба да си признаеме дел од наследени наши, дали лични или групни фрустрации и да наметнуваме од еден ваков сериозен политички дом се уште кон македонскиот народ, бидејќи во овој случај станува тука, бидејќи сепак тука е релацијата. Македонскиот народ се уште чувствува загриженост од неznam какви страни. Ние знаеме

дека целиот Балкан диши сеуште со таа огромна суета и не помирување со некои прашања што историски се наследени, меѓутоа исто така тогаш требало барем да се поставува прашашето кога се правеле договори, па да се одело до крај во таа позиција. Ако северниот сосед со кого сме имале повеќе децении заеднички живот, па останати до скоро тие економски комуникации итн. зошто не се опстојува категорично на тоа и да се престане со било каква комуникација и соработка, бидејќи не ни ја признава Македонската православна црква, бидеј-ки тоа е дел од идентитетот, не сака границата да ја постави. Јас зборувам за принципиелноста што не била применувана, меѓутоа не велам дека тоа било добро да се направи така, да се прекинат тие коминикации, меѓутоа кога се говори од тука сериозно ние наметнуваме долгорочни психолошки подготовки на јавноста на граѓаните кои можат дополнително да го трауматизираат. Сега, токму на претходната точка од дневниот ред, токму за тоа најповеќе се боревме. Да не го обесхрабриме духовно овој народ кај кого навистина во една ваква ситуација каде што не е Македонија ни крива ни должна за конфликтите на Косово и со воената интервенција ние сеуште наметнуваме пред македонските граѓани да чувствуваат загриженост, наместо да се занимаваат со сопствената самодоверба дека треба да ја заштитат својата држава, без разлика на таа несреќа што е таму голема. Меѓутоа, независно од тоа не треба животот во Македонија да запре. Треба да почне тој процес на самодоверба, на верба кај македонскиот народ да го стимулираме, да го зајакнуваме, ние го донесуваме во таква ситуација се уште да мисли дека некој ќе му се освети. После пет или 10 години, или сеуште да владее психологијата дека не сме спремни сами да се заштитиме и се уште да живееме со потребата од некакво заштитништво од некои други места каде што за жал со еден вид на несоодветна нивоирана размена на меѓусебна размена во доменот на културата, па и во политичката сфера 50 години сепак одредена инфериорност постоеше на тој план.

Што се однесува до прашањето на јазикот, па ако не постои држава, ако сакаме да говориме веќе некои кодифицирани работи, може да имате подрачје кое оперира со одредени, би нарекол, со тек на време изнијансирани кодифицирани јазични знаци, меѓутоа вие нема да имате ниеден услов со меѓународни правни документи да воспоставите соработка со тој простор иако лингвистички може да биде многу компактно, многу хомогено.

ЉУБЕН ПАУНОВСКИ: (продолжение)

Од друга страна јазикот е подложен на развој. Дали тоа начи дека после 10-20 години, до колку 5% во јазикот не се направат промени, туку се направат усовршувања, ќе треба да направиме други договори, бидејќи овие нема да бидат валидни. Понатаму потсетете се на прашањето меѓу англискиот и францускиот јазик што е во извесна испреплетен и можеби лингвистите од овие две земји за кои велите дека се феноменално демократски, според она можно ниво денеска кои можат уште да спорат за меѓусебните позајмувања. На крајот на краиштата ние имаме денес во доменот на културата која беше спомнувана многу во релација директно со јазикот како средство изразно и директно излезено од човекот. Ние добивме еден претставник во светските филмски вредности со Манчевски, со едно такво признание, во филм во кого ги имаме можеби многу повеќе друг говор отколку македонски, па дури ако сакате и со државно учество, многу скромно, 5%. Тоа говори дека постојат основни рамки и правни кодови околу овие прашања. Се друго е прашање на лични и колективни суети дали некој ќе признае дека овој филм е ваков македонски, или не е македонски.

Точно е дека постојат сите тие балкански недоумници, историски наследени, меѓутоа мора во секој документ да постои повикување на официјални акти, закони, на уставни одредби. За жал малку работи надвор од тоа се поштедени со тек на време да се подразбираат, да не постои повикувањето на тоа. Еден од тие елементи можеби е јазикот во потпишувањето на тие договори. Меѓутоа, ние живееме на балканот каде што ни се случува само на 20-тина км. тоа што се случува. Ова е според мене последниот елемент на историската суета каде што и во вакви работи наместо војни да имаме,

како што се случуваат тука, потребно е да стои повикување на одреден документ. Се друго е многу јасно, македонски јазик и бугарски јазик. Ако нашиот јазик е вештачки бидејќи се повикува на документ, тогаш исто така бугарската страна прифатила да биде вграден тој документ некој вид вештачки јазик за што некои од нашите лингвисти можат да станат и да речат дека не го признаваат. И тоа може да се случи.

Значи апсолутно во тој случај позицијата е рамноправна. Сега ако ние имаме во една усталена пракса во светот елиминирање на повикувањето на актот, на документот или на Уставот во однос на јазикот дека се потпишуваат на француски и на англиски, очигледно дека на Балканот сеуште има потреба да се направи тоа на македонски и бугарски, според уставите. Тоа според мене е последниот елемент на таа историска суета која е апсолутно незначајна и безболна. Подобро е да ги решиме така работите од колку да ги решаваме како што се случува како во некои соседства, во некои подалечни вчера од бившите југословенски простори, се во името на гордоста која, како што гледате знае да биде и со ваква опачина, меѓу другото и во тие паметни книги религиозни, не само во библијата, се вели дека е еден од смртните гревови.

ДИМИТАР БАТКОВСКИ:

Почитуван претседателе, ценети пратеници на Владата, министри, почитувани дами и господа пратеници, Јас немнаше да дискутирам сега меѓутоа на некој начин бев иритиран од оваа дискусија што се води, поготово од страна на коалицијата и што фрла една сенка, што на мене ми се чини дека сега во овие моменти не ни е потребна. Јас мора да констатирам, барем за мене дека се уште ние не можеме да се отргнеме од едно колективно минато паметење и да се ослободиме од напластени рецидиви на минатото. Донесувањето на овој закон за ратификација јас го поздравувам од причина што ние и како Факултет и како Универзитет "Св. Кирил и Методиј" и кога сме имале пречки во соработката со Софискиот универзитет ние во тие да ги речам тешки времиња сепак сме наоѓале начин и форми на соработка. Таа соработка, морам да признам била од заедничка корист и на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и на Софискиот универзитет. Јас морам да кажам дека и мојот матичен факултет имал толку блиска соработка баш во оној тежок период на

таа соработка. Сме имале соработка со нив и на научен план, во научните нивни проекти, вклучуваа наши колеги професори, а и ние вклучувавме професори од Универзитетот во Софија. Тоа, верувајте, беше од заедничка корист и за науката и за нашата пракса, и за македонската и за бугарската, затоа што, видете, ако можеме ние некои граници да правиме во врска со политички и јазични пречки итн., сепак природата, екологијата, климата толку ни се слични што одредени специфики што ги проучувавме заеднички кај нив и кај нас што доаѓаа тие, сепак беше од заедничка корист за сите нас и посебно за нашата Република. Така треба да се сфати целата таа наша соработка. Ние сме имале проблеми во таа соработка, меѓутоа, не повикувале на информативни разговори. Ние таму не соработувавме во врска со некои јазични проучувања или филозофски. Нашите проучувања беа чисто еколошки, егзактни проучувања кои еве не можеа да најдат допирни точки да ни накалемат некои политички елементи од кои натаму ќе следеа одредени реперкусии по нас. И кога би ви кажал од оваа говорница, голем дел од тие соработници беа и се уште се членови на СДСМ, тоа само за себе зборува и немојте сега, досега што настана еден вакум ми се чини дека беше сторен толку вештачки и просто ние што се занимававме со наука, го осекавме во праксата како една тежина. Во таа смисла јас на крајот го поздравувам ова потпишување и ќе биде од заедничка корист за интензивирање на таа соработка што ќе биде од корист и за Македонија и за Бугарија.

БЛАГОЈ ХАНЏИСКИ:

Господине претседателе, почитувани членови на Владата, дами и господа пратеници.

Немам намера воопшто да полемизирам со некои теми кои се изнесоа од оваа говорница во текот на расправата по точката од дневниот ред. Прво, заради тоа што тезите со кои треба да се полемизира сметам дека едноставно е беспредметно да се коментираат од оваа говорница, затоа што од територијата и историјата по основните национални белези на овој народ во изминатиот период е посегано безброј пати и овој народ во секоја прилика инстинктивно реагира секогаш, кога ќе се почувствува дека повторно се посегнува по некои од основните белези што го дефинира како современа и модерна нација и народ.

Второ, ако треба да се

полемизира со темата што ја изнесе коелгата Пауновски, за самодовербата на македонскиот народ, исто така сметам дека е беспредметно затоа што ако овој народ стекна самодоверба, сигурно дека таквата самодоверба ја стекна по формирањето на АСНОМска Македонија, по осамостојувањето на оваа држава, во првите нејзини години кога Владата ја водеше премиерот Кљусев и во која партиципираа јавно декларирани членови и на ВМРО-ДПМНЕ и на СДСМ во шестгодишниот период во кој со оваа држава раководеше Владата на СДСМ. Според тоа, прашањето на самодоверба апсолутно не е поврзано со периодите во кои една или друга политичка структура ја раководеа државата.

По осамостојувањето на државата познато ви е дека ова Собрание ратификуваше 100-тина договори и спогодби потпишани на билатерална или мултилатерална основа. За жал, после пауза од речиси пет години денес имаме на дневен ред ратификација на неколку договори и спогодби со нашиот прв сосед, со Република Бугарија. Процесот за деблокирање на процедурата за ратификација на договорите или спогодбите со Република Македонија и Република Бугарија, како што ви е познато се отвори со потпишувањето на декларацијата во почетокот на годината меѓу премиерот Костов и премиерот Георгиевски. Во врска со таа декларација познато е дека во РМ а к во Република Бугарија, но би сакал да се осврнам само на тоа што се случуваше се појавија најразлични рекации прво и меѓу претставниците на медиумите, посебно на таканаречените независни медиуми, со оглед на несреќна формулација, посебно на таканаречените независни медиуми, со оглед на една несреќа формулација која остана во декларацијата потпишана меѓу двајцата премиери околу таканаречената непријателска пропаганда на медиумите од едната и другата страна која што, прво знаете воопшто неможе да се квантифицира и тн, а второ познато ви е дека се појавија и реакции помеѓу претставниците на македонското малцинство во РМ, исто така поради една формулација која остана во таа декларација потпишана на двајцата пре-миери во почетокот на годината. Меѓутоа, познато ви е дека, исто така, се појавија коментари и во целикупната политичка јавност меѓу политичките партии, се појавија коментари од страна на претставниците на Владата и од страна на политичките партии кои се наоѓаат во

парламентарното мнозинство. Основна карактеристика на тие коментари беше дека се одеше во целосно одобрување на тоа што како процес се отвори со потпишувањето на декларацијата, до целосно негирање. За мене е сосема јасно дека секогаш кога се оди во една или во друга крајност тоа не е добро. Но се јавија и коментари кои во начело беа целосно контрадикторни. Зборувам за коментарите од страна на претставниците на Владата и од страна на политичките партии кои се во коалиционото мнозинство. Имено се појавија коментари дека процесот на деблокада на процедурата за ратификација на спогодби и договори со Република Бугарија. Од страна на Владата на СДСМ и коалиционите партнери кои ја водеа државата во последните неколку години бил блокиран, еве тоа беше кажано и денес во некои дискусии заради тоа што се немало позитивна енергија, заради тоа што СДСМ и некои од партиите кои беа за коалицијата имале идеолошки грешки и пречки да ги ратификуваат тие договори или да го деблокираат процесот на ратификација и во врска со тоа сакам да дадам некои појаснувања, неколку уточнувања, да изнесам одредена аргументација и доредена документација.

Познато и е на нашата јавност и на меѓународната јавност, тоа што се покажа и од неколку од денешните дискусии, навистина заинтересирана да се воспостават добрососедски односи, поготово во еден ваков разбрануван регион дека веднаш по осамостојувањето РМ беше признаена под Уставно име од страна на Република Бугарија. Дека по осамостојувањето покрај Република Турција, од подалечното соседство со која што имавме извонредни билатерални и мултирални односи, прва соседна држава со која што се почнаа интензивни активности за развивање на билатералните односи и продлабочувањето на мултилатералната соработка, беше токму Република Бугарија. Сакам да ве потсетам на еден интензивен период 1991, 1992, 1993 година кога неколку пати се сретнаа нашите претседатели, кога имаше средби, практично на сите министри, посебно на министрите за надворешни работи од Стојан Ганев до Пирински и тн. и кога имаше официјални средби на нашите премиери, заврши со средбата на премиерот Црвенковски и премиерот Беров во јуни 1993 година. Во тој период кога Македонија трпеше штети од санкциите, кога Македонија трпеше штети од

блокадите, познато е дека Република Бугарија ги отвори границите и ни помогна на РМ да ја надмине нафтената криза. Во тој период благодарение на таквите интензивни активности, на заедничката потреба за воспоставување добрососедски односи, соработка најсите полиња, беа усогласени содржините дури на 22 спогодби или договори, вклучувајќи ги и почетните ангажмани на двете страни за усогласување на содржината на договорот за слободна трговска размена.

Познато е дека повеќе вон владини институции во тој период потпишаа меѓусебни договори за соработка. Денес овде беше кажан еден пример за директна соработка помеѓу високошколските институции. Сакам да ве потсетам дека беа потпишани договори помеѓу нашите универзитети и некои од бугарските универзитети. Сакам да ве потсетам и на некои други договори што ги потпишаат вонвладините институции. Но, да ве потсетам и на три исклучително важни договори кои беа споменати во денешната расправа, потпишани помеѓу Владата на РМ или ресорните министерства и Владата или ресорните министерства на Република Бугарија, на бугарски и македонски јазик.

Веднаш по потпишувањето на овие договори ова Собрание во 1992 година го ратификува договорот за меѓународен патени сообраќај и превоз на стоици, Договор кој сега повторно се наоѓа на дневен ред на Собранието на РМ. Јас не знам дали колегата Кирил Андоновски е правник, знам за себе дека не сум правник, меѓутоа од правото барем повеќе се разбирам, со оглед на тоа што и бев министер за надворешни работи кои што се одговорни за ратификацијата на ваквите закони, но морам да го кажам следното. Познато ви е дека секој закон за ратификација се состои само од два члена, член 1 кој кажува што е предмет на Законот за ратификација и кажува дека предмет за Законот за ратификација е од точка до точка, содржината на тој договор или содржината на таа спогодба. И последниот член кажува кога стапува во сила.

Точно е дека ратификуван закон од Собранието во овој случај на РМ и на Република Бугарија стапува во сила тогаш кога двата парламенти ќе го ратификуваат и точно е дека по ратификувањето на овој закон од страна на Собранието на РМ во 1992 година, затоа што не е ратификуван од Собранието на РМ, овој закон не е во сила. Но, точно е и тоа, иако не сум

правник, дека ова Собрание има правен проблем сега затоа што ќе донесе закон за ратификација со содржина наполно идентична со оној закон што веќе Собранието го има донесено во 1992 год. Само е избришан во насловот на Законот терминот "Превоз на стоки". Содржината на законот е во целост иста. Но, несакав да се навраќам на тоа, сакам , како што реков со неколку аргументи и документи да укажам на тоа што се е правено за да се деблокира процесот или процедурата на ратификација на тие 22 договори или спогодби што беа усогласени со Република Бугарија.

Прво до појавата на т.н. јазичен спор дојде во 1993 година кога бугарскиот парламент пратениците одбија да ги ратификуваат еден договор и една спогодба, потпишани веќе од двете страна , на бугарски и македонски јазик. Според тоа тезата која беше изнесена во јавноста во изминатиот период дека јазичниот спор го создава РМ , со тоа целосно паѓа во вода, затоа што јазичниот спор се појави со одбивањето да се ратификуваат веќе потпишаните и од македонска страна или од страна на ова Собрание веќе ратификуваните договори и спогодби.

Во 1994 година спорот се изостри со непотпишување на веќе парафираниот договор за културна соработка за време на посетата на министерот Тодоров на РМ и навистина влеговме во еден период на блокирање на процесот на веќе потпишаните договори и на процесот на ратификација на веќе усогласените содржини на, како што реков 22 спогод-би и договори. Двете држави претрпеа огромни штети затоа што не се постави законска основа за таа соработка на сите полиња за која имавме заедничка потреба на билатерален план, на мултирален план затоа што сите држави , посебно и членките на Европската унија кон чие што членување, полноправно членство, постигнување статуст на асоцијативни членки, двете земји во тој период тежнеевме и се боровме тој процес да го забрземе, двете држави претрпеа на билатерален и на мултирален план огромни штети. Затоа и се правеа обиди да се деблокира процесот на ратификација на овие спогодби и договори чија содржина беше усогласена.

БЛАГОЈ ХАНИЏИСКИ: (продолжение)

Во 1996 година, колешката Марковска овде спомна дека една од формулите која што била предмет на разговори помеѓу делегациите на двете страни, па и заменикот министер за

надворешни работи Борис Трајковски, ми се чи во една емисија на телевизијата кажа дека Владата на премиерот Георгиевски не направила ништо друго туку само еден исчекор од тоа што петходната Влада и Министертвото го направиле, сакам да кажам следното:

Точно е тоа дека во 1996 година двете страни направија обид и понудија листа од решенија за да се најде едно средно прифатливо решение кое што, како што веќе беше кажано, подразбира компромис од двете страни. Не може да се бара позиција на победници и губитници. Кога ќе дојде до такво отворено прашање иако не го отвори тоа Република Македонија, прашањето го проблематизира Република Бугарија, меѓутоа и двете страни трпевме, се бара компромисно решение во кое што и двете страни, условно да кажам, ќе се чувствуваат како победници. Нема да бидат засегнати виталните национални интереси ниту на едната, ниту на другата држава. Што се однесува до Бугарија, тука немало никаков проблем, ниту спор, затоа што никогаш не сме оспорувале дека сите тие договори треба да се потпишат на Бугарски јазик.

Во таква ситуација, точно е дека еден од предлозите што беше дискутиран е предлогот да се потпишат договорите на официјалните јазици на двете држави, без оноа "согласно на Уставот", затоа што решението да се потпишат договорите на официјалните јазици од онаа гледна точка од која што настапуваше бугарската страна, сакајќи со потпишувањето на договорите на официјални јазици да каже дека не постои посебно кодифициран литературен македонски јазик, туку е тоа јазикот што ние самите сме си го прогласиле со Уставот, е многу поповолна, штом не стои "согласно на уставите". Меѓутоа, сакам да ве информирам дека тој предлог беше расправан во пакет со посебна Декларација околу јазичниот спор.

И, конечно, да ви кажам дека, заради неприфаќањето на таа Декларација, дека за тоа и не беше прифатена оваа формула да се потпишат договорите на официјалните јазици. Меѓутоа, се направи голем исчекор и после преговорите што завршија на 1 ноември 1996 година. Двете страни подготвија декларација за принципите за развој на добрососедство и сестана соработка помеѓу Република Македонија и Република Бугарија. Тие два нацрти доведоа до тоа да се изготви заеднички текст во кој што

имаше само три спорни прашања:

Точката 2, каде што двете страни заеднио се договорија дека ќе се раководат од принципите и духот на демократијата, основните спогодби, почитувањето на правата на човекот и неговото достоинство и наш предлог, во заграда и во тие рамки правата на националните малцинства како и на владеењето на правото и независноста на судската власт итн.

Разлика во членот 6 што не постоеше во нашиот предлог Декларација, каде што прв пат бугарската страна излезе со предлог на текст што предизвика полемии и загриженост во македонската јавност, а остана во Декларацијата што ја потпишаа двајцата премиери. Тоа е точката 6, предложена од страна на бугарската страна во која што стои "нема да толкуваат ни едно упатство во Уставот на Република Македонија и посебно дополнетиот член 49 како основа за мешање од страна на Република Македонија во внатрешните работи на друга земја во врска со заштитата и правата на кое и да е лице во други земји кои не се граѓани на Република Македонија".

Меѓутоа, основниот проблем зошто уште во 1996 година оваа усогласена Декларација не се потпиша, се состои всушност во членот 8 кој што гласи:

"Ќе вложат дополнителни напори за заедничко прифатливо надминување на постоечките спорни прашања и на застојот во потпишувањето на подготвените нацртдоговори (22) ставајќи го на научните средини нивното разјаснување, нешто што македонската страна не го прифати.

До изнаоѓањето на тавката формулација, усогласените документи да се потпишуваат на еден од меѓународните јазици"

Разбирливо е зошто македонската страна не можеше овој, веќе усогласен текст, поради овие две формулации да го прифати.

Веднаш после тоа дојде до познатите настани во Република Бугарија, до предвремените избори, формирање на Новата Влада...

(реакции од место)

Ви се молам, чувствувам обврска кон македонската јавност, ништо не кажував надвор од акти и факти.

(реакции од место)

Веднаш по формирањето на

Новата бугарска влада, веќе на 1 јуни 1997 година дојде до правата средбе помеѓу новиот бугарски министер за надворешни работи Михајлова и мене во Мадрид. После тоа седнаа средби во Брисел, во Бон, во Солун. Покрај сето она што не врзуваше за унапредување на билатералната и мултилатерална соработка, топ-темата беше како да се деблокира процедурата за ратификација на веќе усогласените и за новите договори.

Сакам само да ве потсетам дека веднаш потоа Македонската страна, барајќи го компромисот и водејќи сметка за заштита на националните интереси излезе со предлог дека тоа прашање може да се реши со таканаречената асиметрична формула и водејќи сметка за заштита на националните интереси, излезе со предлог дека тоа прашање може да се реши со таканаречената асиметрична формула која што подразбираше да се потпишуваат сите спогодби и договори во две копии. Со оглед на тоа што Бугарскиот парламент не прифатеше да се ратификваат договори и спогодби на македонски јазик, компромисот го најдовме во тоа што им предложивме копијата што ќе оди во Бугарскиот парламент, од следниот член што ќе го содржи во неа да гласи дека овој Договор или Спогодба се потпишва на бугарски јазик и официјален македонски јазик, согласно Уставот на Република Македонија. А, копијата што ќе доаѓа за ратификација во Македонскиот парламент да ја содржи формулацијата дека овој договор или спогодба се потпишуваат на македонски и на бугарски јазик.

Во врска со тој наш официјален предлог, сакам да ве потсетам дека бугарското Министерство изврши консултации со претставниците на сите политички партии застапени во Бугарскиот парламент веќе во декември 1997 година и доби согласност дека, ако дојде такви асиметрични решенија и такви копии во Бугарскиот парламент дека тие документи ќе ги ратификваат. Затоа дојде до преговори за деблокирање на процедурата за ратификација помеѓу Министерството за надворешни работи на Република Македонија и Република Бугарија веќе во јануари таа година.

Кога се привршија разговорите, бугарската страна, односно претставниците на Владата, затоа што во разговорите учествуваа и претставници од Кабинетот на претседателот Стојанов, кој силно го поддржуваше процесот и сакаше

што порано со Република Македонија да се потпише договор за соработка и добрососедство.

Бугарската страна, на крајот од договорите, истакна дека е во ред таа формула, меѓутоа дека се коси со Женевската конвенција. Веднаш повикавме експерти и домашни и надворешни и докажавме дека такви асиметрични формули веќе постојат. Сакав само да ве потсетам на чувената Ирска формула итн. Откога се покажа дека тоа е во согласност со Женевската конвенција, бугарската страна побара одложување на разговорите за дополнителни консултации. Затоа дојде до првиот застој во преговорите помеѓу двете страни откога таа асиметрична формула практично беше прифатена и од бугарската страна и од македонската страна.

Со оглед на тоа што беше споманата меѓународната заедница и со оглед на тоа што многу наши заеднички пријатели од Западна Европа беа многу заинтересирани што порано тој спор да се разреши, ние, цело време ги државме информирани. Сакам само да цитирам еден дел од писмо од мој колега на важна Западноевропка земја врзана за тој прекин на разговорите, да се види кој имал позивна енергија, колкава енергија е вложена да дојде до деблокирање на тие процеси и зошто конечно не дојде до потпишување и на новите документи што ги предложивме во периодот што следеше потоа. "По повод мојот денешен разговор со премиерот Костов и министерската за надворешни работи Михајлова се осврнав на бугарско македонскиот спор за чие надминување, како од вас ми беше пренесено, неделава беа одржани експертни преговори во Софија. Го изразив моето жалење за тоа што преговорите биле прекинати и македонската делегација се вратила во Скопје. госпоѓа Михајлова ме увери дека во текот на преговорите стало очигледно дека двете страни се решени да постигнат спогодба во врска со ова прашање. Таа изрази оптимизам дека успешно ќе биде надминат овој политички проблем што стои меѓу двете земји.

Како што вам ви образложив така и му образложив и на г-динот Костов и на госпоѓата Михајлова колку нам ни е важно надминувањето на тавките соседни спорни прашања заради приближувањето на вашите земји кон Евроатланските структури."

Ова, на најдобар начин зборува какви напори се вложени од двете

страни, на најдобар начин зборувам со таква енергија пристапила Република Македонија и сакам да дадам кратко образложение зошто не дојде до потпишување на договорите што од двете страни едновременно ги предложија на 30 април 1998 година, со оглед на тоа што тие договори ги подготвија на основа на се она што беше веќе внесено во споменатата Декларација од ноември 1997 година. Во тој Договор за пријателство и соработка останаа спорни, еве го Бугарскиот договор, еве го Македонскиот договор и усогласениот текст. Во тој Договор останаа спорни само една формулација од членот 10.

Имено, во членот 10 стои дека Република Македонија и Република Бугарија изјавуваат дека ниту една одредба од уставите на двете држави не претставува основа за било какви територијални претензии. Тоа е заедничката формулација што водеше кон решение, а не во членот 10, како што сега остана во Декларацијата, да остане дека само дополнителниот член 49 од Уставот на Република Македонија не може никако да се толкува од македонска страна како член кој овозможува да се води грижа за Македонските во Република Бугарија.

И во членот 12, со тоа завршува, остана спорна формулацијата дека двете договорни страни изјавуваат дека ниту една од одредбите на нивните уставни не претставуваат основа за мешање во внатрешната работа на другата страна.

Почитувани колеги пратеници, ова покажува дека е вложена огромна позитивна енергија, дека се вложени огромни напори од двете страни да се потпишат и Декларацијата и Договорот за соработка и пријателство. Во мај месец на колешката Михајлова и предложив да потпишеме Протокол за соработка помеѓу двете министерства и Декларација.'

(реакции во саката)

Дозволете, завршувам, Декларација во која што во Македонскиот текст стоеше Формулацијата на бугарски и македонски јазик, а во Бугарскиот текст кој таму требаше да се ратификува, стоеше формулацијата на бугарски јазик и формулацијата на македонскиот официјален јазик, согласно Уставот.

Во јуни месец ги прекинавме преговорите, само за тоа што Бугарската влада донесе одлука овие договори да не се потпишуваат со Владата на Социјал демократскиот сојуз и неговите

коалициони партнери, туку да се причекаат резултатите од изборите и, евентуално, ако ВМРО ДПМНЕ дојде на власт и формира Влада, да се потпишат сите тие договори со ВМРО ДПМНЕ и неговата коалициона Влада. Тоа се случи и тоа е основната причина што дојде до одлагаше на потпишување на веќе споменатите спогодби и што во Декларацијата е внесена формулација што е под нивото на веќе договорената формула асиметрична во Македонскиот парламент да се ратификуваат спогодби на Македонски и Бугарски јазик, а во Бугарскиот на бугарски и официјален Македонски јазик.

На крајот, сакам да напоменам дека сето ова што се случи, независно од тоа што е платена повисока цена од таа што требаше, е исклучително значајно и за развојот на билатералните односи меѓу Република Македонија и Бугарија и за нашиот заеднички пат во Европските и во Евроатланските структури. Мислам дека со ова двете страни покажаа дека може да се дојде до компромис. Жалам само што се дојде до компромис што е под одредено ниво, веќе постигнато, но покажаа дека на Балканот може да се размислува на Европски начин и може заедно дас е изоди тешкиот пат до интеграција во Европските и Евроатланските структури.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на г.Ханџиски.

Господинот Љубен Пауновски бара реплика.

ЉУБЕН ПАУНОВСКИ:

Почитуван претседателе, колеги пратеници,

Во секој случај говорото на г.Ханџиски со така, минимални места во него целосно се софпаѓа со целиот процес што го водеше Владата на Република Македонија за да се реализираат овие договори. Така што јас, барем лично, го разбираам како поддршка на сето ова, се разбира со оние објаснувања за кои не можеме да дадеме наше мислење бидејќи не сме учествувале во сето тоа. Тоа може некој друг да потврди како било, дали било така и како се одвивало сето тоа.

Е сега, тука имаме две нешта што се многу чудни. Од една страна многу жестоки, конкретни дилеми, па се до степен дека вакви договори не треба да се реализираат, значи од страна на

опозицијата, истата опозиција, а од друга страна сега слушаме за еден процес кој имал токму вакви намери што ги реализира сегашната Влада на коалиција, на сегашната Влада. Така што некако тоа е некако многу чудно и многу противречно во минатата Влада директни соработници во креирањето на политиката да имаат толку различни ставови, тоа навистина ме чуди, но сепак сакам и лично еден ваков конструктивен став во најголемиот дел да го регистрирам, иако целта за која сакам да проговорам е следнава, во две реченици.

Сите овие дискусии прозвучеа на слендов начин, објаснување колку се работело на ова прашање, колку се работело во истата оваа насока дека овој Договор што е реализиран меѓу двете влади на Република Македонија и Република Бугарија е добар, меѓутоа, во рамките на овој успех треба да влезат и досегашните заложби што ги правеше претходната Влада. Ние, немаме право да толкуваме дали навистина таков процес се водел. Еве, подготвени сме во тоа да веруваме и подготвени сме да ја прифатиме таа желба да се приклучите кон позитивната енергија.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ке ве молам, да прекинеме со реплики и да му дадеме збор на господинот министер.

Реплика бара господинот Кире Андоновски.

Знаете што, да не биде опструкција на работата на Парламентот, бидејќи...

КИРИЛ АНДОНОВСКИ:

Морав да излезам бидејќи ме спомна дали сум правник, дипломиран правник, а не кажа што е, иако знам.

Него, мислам дека ние слушнавме целокупната активност на експертизата. Му веруваме дека бил ангажиран доста. Меѓутоа, не поби од тоа што реков кога влегуваат во сила и кога се смета и ги обврзува страните, двете соседни држави. Мислам дека го потврдуваше, меѓутоа не се допроизнесе. Вели оваа Спогодба влегува во сила со денот на размената на инструментите за ратификација. До тогаш, без оглед дали сте потпишале или не, тоа е едностран потпис. Додека не сте ги размениле, не влегува во сила. Ние зборуваме за овие што ги имаме а не за тие активности и претходно тоа што вие сте склучиле некои декларации или не знам што други,

спогодби. Тоа е претходниот. Меѓутоа, за овие спогодби, со нови содржини сега се нови и сега склучуваме.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, ќе дојде ли време, господинот Ханџиски бара реплика.

БЛАГОЈ ХАНЏИСКИ:

Само една реченица, со оглед на тоа што колегата Андовноски веројатно не разбрал.

Навистина, воа Собрание има проблем. Правен проблем. Проблемот е во следното. Имаме потпишан договор за меѓународен сообраќај и превоз на стоки. Содржината на Законот со која што ова Собрание го ратификува Договорот е потполно иста. Значи, не станува збор за нешто што претходната Влада или нејзини претставници го потпишале со Република Бугарија, туку станува збор за тоа дека тој Договор веќе ова Собрание го има ратификувано. Тој Договор не е стапен во сила само за тоа што Бугарското собрание го нема ратификувано. Не е стапен во сила. Меѓутоа, Собранието веќе има донесено закон со иста содржина. И сега, мора да се најде правен лек или Собранието да го отповика Законот со кој што го ратификуваше Договорот за патен сообраќај 1992 година, па сега да го ратификува повторно, затоа што ќе имаме два закони за истата материја ратификувани од Собранието во 1992 и 1999 година. Тоа, правно е неодржливо. Независно од тоа што не се стапени во сила. Тоа е проблемот.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, господинот заменик министер за надворешни работи Борис Трајковски има збор.

БОРИС ТРАЈКОВСКИ:

Почитуван претседателе, дами и господа пратеници, претставници на Владата,

Чинам дека е потребно да се зборува малку повеќе од оној меѓународен аспект што се направи Владата да се надмине тој реален проблем кој многу години му тежеше на Република Македонија и во односите меѓу двете држави.

Прво, би сакал уште еднаш да го афирмирам тоа дека и многупати беше кажано дека целокупната меѓународна заедница го поздравил тој чин, особено Европската Унија и јас верувам дека и вие сте сведоци на сето ова признание што беше на адреса на

Република Македонија и не би сакал сега денеска дискутирам, јас повеќе би дискутирал од она што е национален интерес или државен интерес и не е важно кој во кое време. Меѓутоа, многу е важно дека тоа го постигнавме.

БОРИС ТРАЈКОВСКИ: (Продолжение)

Јас исто така до вас би упатил еве, не мора да се одговори прашање, дали Вие сте среќни со сето ова кое ние денес го имаме како придобивка во севкупните односи и релации со нашите соседи, особено со Народна Република Бугарија. Мислам дека општо во таа смисла треба да се даде тежина на она што денес веќе е реалност и да не кажам веќе надминат спор. Она за кое зборуваше претходниот дискусант Ханџиски, јас веќе го имав, тука имам исцрпни потсетници разговорите како течеле меѓу вас и вашиот колега Михајлова. Имам тука потсетник или извештај како течеле разговорите меѓу претставниците на Владата на Република Македонија, односно Министерството за надворешни работи на Македонија и Министерството за надворешни работи на Бугарија, така што тука се и предлозите. Сеуште го чувам тој потсетник. Тој потсетник е правен во ваше време и сега засега не е потребно да се навраќаме на она што е веќе минато, а денес можеме да зборуваме од една димензија на успех и нешто кое е доста позитивно и афирмативно. Такви проблеми низ кои минувавме се многу својствени во Европа, меѓутоа начинот или приодот е малку поинаков отколку ние им приоѓаме на работите и тука имам доста уважени колеги кои на некој начин биле вклучени во тиа меѓународни процеси, договарања или средби и мислам дека тоа треба да го почитуваат и уважуваат, мани-рот на кој меѓународната заедница расправа, а тоа е, пред се, треба да се има спремност или да постои таа мотивираност кај странките проблемот да биде надминат и на крајот на краиштата да биде решен. Кај нас постои тој менталитет за нештата, или сме мајстори нештата да ги искомплицираме до ниво што не сме во состојба да ги разрешиме проблемите и доаѓаме до тој стадиум да се обвинуваме меѓу себе, а сметам дека за ова нема про-стор да се расправа на тој начин. Во конкретниот случај двете влади покажаа спремност и волја деа се надмине еден реален политички проблем и тој е веќе надминат. Со тоа покажа Владата на Република Македонија и самата Република Македонија - кога зборувам сите, сметам и на вас, на сите нас, дека пока-жавме една

зрелост дека сме спремни навистина да одиме, да чекориме кон иднината односно она што се нарекува кон патот на нашата интеграција во евроатланските структури. Вам ви е јасно дека еден од основните елементи и она што од нас го бара меѓународната заедница, покрај внатрешната стабилност, и степенот на добрососедски односи со нашите соседи. Во сите разговори, јас верувам дека и господинот Ханциски како министер сигурно бил запрашуван какви се односите со нашите соседи и верувам дека и кај него постоела желба тој проблем да се надмине. Меѓутоа, тоа било проблем. Оваа Влада имаше сила тоа да го направи, го направи и заслужува поздравување. Не вреди сега ние да се враќаме назад и себе си да си докажуваме кој е поголем македонец или кој повеќе направил. Меѓутоа, треба да се посвети повеќе внимание на она што се нарекува дека сепак изнајдовме еден заеднички јазик, а тоа е јазикот на обединета Европа, јазикот на разбирање, на пријателство, меѓусебно почитување и уважување на заедничките интереси, пред се, ние од наша страна ги респектираме нивните национални државни интереси и од друга страна исто така тие да ги почитуваат нашите национални државни интереси. Дури и заедничката декларација што беше потпишана, таа создава една широка основа за имплементација на меѓународните норми и она што е правило или искуство во меѓународната заедница, кои создаваат една широка основа за меѓусебна доверба, уважување и пред се за градење на таа заедничка сигурност и стабилност на Балканот. Мислам дека од таа димензија треба да се погледне на проблемот и она што е од една временска дистанца, некој смета дека е штета, мислам дека ова е придобивка пред се. И ние во минатото имавме еден случај кој се случи и на некој на очиглед му изгледаше дека сето тоа е штета, меѓутоа, многу повеќе придонесе во развојот мислам на Република Грција на меѓусебните односи и веќе погледнато од денешен ден, тоа е нешто позитивно и заслужува поздравување.

Она што беше споменето тука дека ние се наоѓаме пред еден правен проблем, сметам дека господинот пратеник Андоновски зборуваше за тоа и поранешниот министер Ханциски кажа дека нема двострана ратификација од парламентите, дотогаш не влегува во сила спогодбата или договорот. Меѓутоа овде стана збор за 60 до 80% изменета

содржина. Би ве замолил да ги прочитате содржините на тогашниот текст кој бил потпишан и ратификуван од наша страна и оној кој е денес. Станува збор за сосема иновиран текст. Сакам да ве убедам во тоа и најдете си време тоа да го прочитате. Околу тоа воопшто не треба да има дилеми. Мислам дека сепак ова заслужува поздравување и на крајот би завршил дека овој чекор сепак е за поздравување, чекор напред во развојот на односите со Народна Република Бугарија, а такви позитивни моменти да можеме да имаме повеќе и со нашите соседи. Предлозите кои биле од ваша страна навистина се предлагани и јас имам тука оригинален предлог на текст од сите предлози какви се. Сакам да ве убедам дека еден од предлозите е токму денешниот кој е веќе составен дел во изнаоѓање решение околу јазичната клаузула. Така, сметам дека во тој правец да се продолжи и Парламентот денес да пријде кон гласање односно за усвојување да се изгласа ратификација на тие договори.

САВО КЛИМОВСКИ:

МУ благодарам на господинот заменик министер за надворешни работи Борис Трајковски.

Бидејќи никој повеќе не побара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за ратификација на договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за заемна заштита и поттикнување на инвестициите.

Кој е за, молам да крене рака? 60 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? 5 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање? Никој. Според тоа, констатирам дека заклучокот е усвоен. Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака?

60 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање.

Никој.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се

претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ствам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

60 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

5 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за заемна заштита и поттикнување на инвестициите.

Преминуваме на 12-та точка - Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата трговска соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата за трговска соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија.

Кој е за, молам да крене рака? 58 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? 5 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе

и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака?

59 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Нема.

Дали некој се воздржува од гласање.

Никој.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон. Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на предлогот на закон. Дали некој бара збор? Има збор пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине претседателе, господа пратеници, би сакал да Ве информирам, да се престане со навредливи дофрлувања и исмејувања од страна на пратениците од позицијата кон пратениците на Социјалдемократскиот сојуз во клупите. Едновременно, сакам да Ве потсетам дека токму пратениците од СДСМ со своето присуство тука Ви го држат кворумот за да можете да ги донесете законите уште од почетокот на оваа седница, вкупно девет на број. Ако ние како и Вашите колеги кои не се тука си отидеме од салава, Вие нема да можете да ја држите ниту седницата ниту да ги донесете законите. Затоа, Ве молам да се воздржите од навредливи дофрлувања и потсмејувања на пратениците на СДСМ.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ве молам, навистина го прифаќам предлогот на пратеникот Никола Поповски, и ако постојат такви, јас до овде не ги слушам, да го сочуваме достоинството на Парламентот навистина треба и да се почитуваме барем меѓу нас како луѓе, да ги отстраниме тие.

Инаку, господа пратеници, да знаете дека постојат многу начини на опструкција на Парламентот и тоа е дозволено во парламентарна демократија, не само што можат да се читаат мемоари од типот на оан што овде го слушавме, може да се читаат и книги, да се отвора и поезија и тн., и сето тоа во името на демократијата и парламентарното. Тоа не треба да Ве нервира, не треба да нервира никого од нас, тоа е сосема нормална работа. А ова дофрлање и лични навредни лично не ги прифаќам и мислам дека во иднина би требало да ги отстраниме од

нашите меѓусебни комуникации.

Според тоа, бидејќи никој не побара збор, освен ова што беше кажано како една забелешка, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

58 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

6 пратеници се против?

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Спогодбата за трговска соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија.

Преминуваме на 13-та точка Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за меѓународен патен превоз со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со Предлогот на закон и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот закон:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за меѓународен патен превоз.

Кој е за, молам да крене рака? 58 пратеници се за.

Дали има некој против? 7 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање? Никој.

Според тоа констатирам дека заклучокот е усвоен. Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака?

57 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

1 пратеник е против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се

претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Дали некој бара збор по текстот на Предлогот на законот. (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на закон го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

56 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

6 пратеници се против.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за меѓународен патен превоз.

Во овој контекст е и 14та точка.

Преминуваме на 14та точка Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон. Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија.

Кој е за, молам да крене рака?

57 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

4 пратеници се против.

Дали- некој се воздржува од гласање?

Никој.

Според тоа констатирам дека заклучокот е

усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака?

57 пратеници се за.

Дали има некој против?

2 пратеници се против.

Дли некој се воздржува од гласање?

Никој.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон. Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претресе по текстот на Предлогот на закон.

САВО КЛИМОВСКИ: (Продолжение)

Дали уште некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

59 пратенци се "за".

Дали има некој против?

4 пратеници се "против".

Дали е некој воздржан? (Никој)

Констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија.

Преминуваме на 15-тата точка од дневниот ред. Предлог за донесување на закон аз ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за одбегнување на двојното одданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон, со предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот на законот.

Ќе ги молам пратениците да не ја напуштаат салата, бидејќи треба да се гласа.

Господа пратеници, ќе ве молам, овде треба да се гласа. Сега ли најдовте да излегувате.

Отворам претрес по Предлогот за

донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за одбегнување на двојното одданочување по однос на данокот од доход и данокот од капитал.

Кој е за, молам да крене рака.

58 пратеници се "за".

Дали има некој против?

4 пратеници се "против".

Дали има воздржани? (Нема)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака.

58 пратеници се "за".

Дали има некој против?

2 пратеници се "против".

Дали има некој воздржан? (Нема)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по Текстот на предлогот на законот.

Комисијата за надворешна политика поднесе амандман на насловот и на член 1.

Отворам претрес по амандманот на насловот и на член 1, поднесен од Комисијата за надворешна политика.

Со овој амандман се согласил повереникот на Владата.

Според тоа, станува составен дел на законот. Молам претставникот на Владата да се произнесе.

ЛАМБЕ АРНАУДОВ:

Владата се согласува и го прифаќа.

САВО КЛИМОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Продолжуваме со претрес по Текстот на предлогот на законот.

Дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по Текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

59 пратеници се "за".

Дали има некој против?

4 пратеници се "против".

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека Собранието го донесе законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Република Македонија за одбегнување на двојното одданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал.

Преминуваме на 16тата точка од дневниот ред. Предлог за донесување на закон за ратификација на договорот меѓу Владата на Република Македонија и белгиско луксембуршката економска унија за заемно поттикнување и заштита на инвестициите, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието, ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?

Пратеникот Никола Поповски побара збор.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Со оглед дека пратениците од коалицијата за поминатите закони рекоа дека не се потпишани во инфериорна позиција, а г-динот претставник на Владата кажа дека тоа било потпишано по европски модел, сега прашувам зошто истиот г-дин министер овој закон го потпишал на македонски, француски и холандски јазик, без да посочува дека се согласно уставни, официјални и тн. Ако беше тоа европски модел и неинфериорна позиција на Македонија во претходните ратификации, треба да го прашаме г-динот министер, кој за жал си замина, кој е овој модел?

САВО КЛИМОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Белгиско луксембуршката економска унија за заемно поттикнување и заштита на инвестиции.

Кој е за, молам да крене рака?

64 пратеници гласаа "за".

Дали има некој против? (Нема)

Дали е некој воздржан? (Никој)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака? 63 пратеници се "за".

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа сеница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, дали некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по Текстот на предлогот на закон.

Молам, дали тука некој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? 63 пратеници се "за".

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Белгиско луксембуршката економска унија за заемно поттикнување и заштита на инвестициите.

Преминуваме на 17-тата точка од дневниот ред. Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Франција за одбегнување на двојното одданочување и за заштита од фискална евазија по однос на данокот од доход и данокот на имот, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието, ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор.

Збор побара пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Видете, почитувани пратеници, Франција е членка на Европската унија, меѓутоа, била приморана од нашата Влада со своето страшно влијание во надворешната политика врз Франција и Европската унија да потпише еден закон односно спогодба во чиј член 30 Франција била принудена да го потпише по не Европски модел и да признае дека има македонски јазик. Исто така се воодушевувам од умешноста на Владата овој пат да успее некако кај бугарската страна да ја убеди француската дека јазикот постои.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на пратеникот Никола Поповски.

Дали некој друг бара збор?

Г-динот Љубен Пауновски побара збор.

ЉУБЕН ПАУНОСКИ:

Почитуван претседателе, колеги пратеници, оваа иронија не е воопшто страшна, далеку од правична, тоа е нормално, претседателот на Парламентот посочи дека тоа е дозволено, меѓутоа, сепак, во себе има една доза што е повеќе и ги надминува рамките на цинизам, а самиот баравте пратениците да не дофрлаат. Јас не слушнав некои тешки навреди, меѓутоа и тоа е во ред, меѓутоа ова ги надминува рамките на обичниот цинизам кон работата на Владата, а тоа повратно отвора многу прашања на ваша сметка на претходната работа иако ние не го ставаме за предмет на критика потпишувањето на Спогодбата со Грција што во тој даден момент имаше други значења, меѓутоа, тоа е сторено што е сторено и сега треба да ги гледаме работите колку што може повеќе економијата да се отвора, бидејќи тоа нам ни е од корист. Но, ова ги надминува тие рамки, навлегува во нешто друго што повеќе излегов да апелирам барем на коректноста ако имате некои конкретни забелешки да, меѓутоа, ова не е во рамките на коректната комуникација.

Уште еднаш да потсетам барем според моето мислење реков дека

главно во договорите, тоа го тврдат и правниците и тие меѓународни правни норми, дека се повикува на официјални документи закони, акти, на уставите кога нешто се потпишува тоа оди така. Кога се донесуваат разни други акти, има повикување во самиот Парламент на кој дел од Уставот, на кој член, а има за среќа одредени работи кои ги елиминираат тие повикувања, бидејќи се влезени во угодан систем на работа. На пример во тие западно европски демократии е расчистено со тие проблеми и тие пред век два имаа тешки децениски војни многу крвави, меѓутоа, сега имаат друг систем на однесување и ги регистрираат на тој јазик, на тој јазик истото тоа во таа комуникација нормално дека за нас ќе биде олеснителна околност, за жал, уште не олеснителна околност она прифаќање своевременно не функционира во меѓународните простори уставното име на Република Македонија, туку ФИРОМ тогаш проговорете и за таа работа, а не само за оваа работа и за среќа велам и овој договор наместо да се расправа таа комуникација и соработка со соседна Бугарија по принципите кои беа на бившите југословенски простори, кои слегаа сега до нашата граница, значи со војни, ние сега се расправаме со најмалата доза на суета, како сакате наречете ја, историска, национална, која апсолутно е безболна во овој случај. Значи, подобро со најбезболната доза на суета да се расправаме во тие условно би рекол држење до некои принципи отколку да се расправаме со примерот што го имаме во соседна Југославија. Тоа беше еднаш многу јасно соопштено и нема проблеми доколку за тоа има поинаквивидувања, меѓутоа, ако се повикуваме на принципиелно меѓусебно однесување истото важи и за другата страна.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на господинот Пауновски. Дали некој друг бара збор? г-динот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Не, јас не барам реплика, туку најнормално се јавувам за збор.

Знаете што е најголемиот цинизам во овој Парламент? Цинизмот е што 6 закони гласаме и се правиме дека не знаеме што гласаме. Мислиме дека е нормална таа ситуација. Доблеста на пратеничката група г-дине Андоновски на СДСМ беше кога го потпишувавме времената спогодба со Република Грција дека ние кажавме Македонија е принудена

да потпише таков договор и дека Македонија прави голем компромис и отстапка за да постигне некои други цели кога не беше призната од никој. Меѓутоа, сега да се тврди дека шесте спогодби не се отстапка и не се компромис, туку дека се европски модел на решавање на работите и дека не покажуваат инфериорност, Македонија со Грција покажа инфериорност, зашто беше новосоздадена држава и зашто го пробиваше патот. Меѓутоа, сега да ни се каже дека моделот со Бугарија не е инфериорност и дека е европски модел, претставува цинизам. Минимум доблеста за мене ќе беше прифатлива и вие не требаше да очекувате ние да го гласаме тој закон, меѓутоа, сметам дека ќе бевте подоблесни доколку не не уверувавте дека тоа е најдобриот модел, туку искрено да кажевате дека моделот со Бугарија е компромис на штета на Македонија и дека вие правите отстапка по тој договор и дека тоа како и со Грција одеше на штета и сега оди на штета на Македонија. Ние тоа отворено го кажавме и денеска не криеме дека со Грција потпишавме времена спогодба за да постигнеме наше етаблирање во меѓунаордната заедница за да влеземе во ОБСЕ врз основа на што влеговме во НАТО за што ни зборувавте, меѓутоа, не рековме дека тоа е морал така европски модел, тоа беше наша отстапка и принуденост на Македонија, а сега не ни тврдите дека сте принудени, не уверувате дека тоа е модел, зошто не го примениме со Франција, ако е тоа модел.

Она за што јас инсистирам е човечки да се признае

дека сегашната коалициона Влада е доведена во позиција на отстапка спрема Република Бугарија за да постигне некоја своја друга цел како што ние тогаш имавме цели, влегувавме во овие меѓународни институции и деблокирање на односите со Европската унија. После тоа веднаш потпишавме спогодба за соработка со Европската унија. Протече финансиската помош, влеговме во Советот на Европа, една Грција не блокираше, меѓутоа, сега да се кажува дека е тоа модел, а не дека е отстапка, она што и мене како пратеник ме боли. Треба да се признае, тоа ние ќе го прифатиме дека сте доведени во позиција да направите отстапка. Тоа е нормално во политиката единствено г-ѓата Марковска Гулистана поплатно кажа дека е некаков компромис, меѓутоа, во сите други дискусии вклучувајќи го и министерот тоа го опиша како модел. Треба отворено да се каже

Македонија е доведена во позиција да направи отстапка спрема Бугарија и не треба да се срамите од тоа. Отстапките се нормална позиција, меѓутоа, да се каже дека е отстапка, затоа што овде таа отстапка не ја правите, зашто не сте принудени, зашто овде французите го признаваат македонскиот јазик како јазик, а не како уставно утврден јазик.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ќе ве молам сега да не отвораме многу големи реплики во врска со ова. Г-ѓата Гулистана Марковска беше спомната и затоа да и дадеме збор.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Почитувани дами и господа пратеници, знаете што,

ние навистина имавме спор, тој спор дали беше наш или на Република Бугарија ние го слушнавме историјатот. Факт беше дека оваа Влада требаше да ги нормализира односите. Таа тоа го стори. Дали е компромисот отстапка неznam, меѓутоа, многу попатетни политичари рекле дека две страни кога се конфронтираат, а во овој случај тоа беа Македонија и Бугарија, најдобар договор е оној во кој не се задоволни ни едната ни другата страна. Неможеме да кажеме дека комплетно сме задоволни затоа што објективно македонски и бугарски јазик не стои, меѓутоа, стои официјалниот јазик на Република Македонија. Верувам дека ни бугарската страна не е задоволна. Спроед тоа направен е договор кој ќе функционира и кој ги подигна на видно ниво релациите меѓу Република Македонија и Република Бугарија. Тоа е основното, а како ќе биде понатаму ќе видиме, верувам дека ќе стигнеме и до она ниво во кое и двете страни ќе бидат задоволени односно ќе постои формулација македонски и бугарски јазик.

САВО КЛИМОВСКИ:

Г-динот Филип Петровски побара збор.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Само кратко, добро е што конечно опозицијата почна да признава дека ги продавала националните интереси, сега признавте, меѓутоа, од тој аспект немојте сега како опозиција бидејќи тогаш бевте на власт и ги продававте интересите, немојте сега да расправаме по цели денови дека како опозиција ги заштитувате националните интереси. Само таа забелешка.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, дали некој друг бара збор? Г-динот Никола Поповски, реплика.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Знаете, малку се претешки зборовите изречени од најмладиот пратеник дека одредена позиција во тоа време продавала национални интереси, меѓутоа, може да се опрости имајќи предвид неколку фактори, нема за сериозно да го земеме тоа.

САВО КЛИМОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој повеќе не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Франција за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискалната евазија по однос на данокот од доход и данокот на имот.

САВО КЛИМОВСКИ:

Молам, кој е за, да крене рака?

Пратениците креваат рака.

65 пратеници се за.

Дали има некој против? Нема.

Дали има некој воздржан? Нема.

Според тоа, констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува и предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот за донесување на закон?

Кој е за, молам да крене рака?

Пратениците креваат рака.

67 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Никој.

Дали некој се воздржува од гласање?

Никој.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претрес и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор?

Никој.

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?

Никој.

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

66 пратеници гласаа за.

Дали има некој против?

Никој.

Дали има некој воздржан?

Никој.

Според тоа, констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Франција за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на данокот од доход и данокот од имот.

Минуваме на точка 18
Нацрт на закон за спречување на корупцијата.

Нацртот на законот и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес.

Молам, кој бара збор?

Господинот Слободан Даневски побара збор.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Господине претседателе, дами и господа пратеници, за поздравување е тоа што прифати предлагачот, Владата и предлагачот дека ќе има поширока расправа и дека ќе оди во три фази, а ова е веќе второ читање Нацрт на законот, со тоа што интегрално не се вклучени многу забелешки од првото кажување и првото читање на законот. Сигурно, мојата дискусија би била во контекст на тоа за подобрување на текстот, затоа што принципиелно сум против да биде овој закон, Закон за заштита на политичарите. Но, ако интегрално се чита и ако добро се анализира треба добро да размислат пратениците,

затоа што овој закон директно е против пратениците избрани и именувани функционери во оваа држава. Не во тој случај дека е директно против нив, туку некои формулации завлегуваат во постојните законски регулативи. Овој закон како таков, сигурно, дека не смее да влегува и да излегува, се коси и се поклопува во делот на постојните закони, како што е Законот за јавен прогон, Законот за јавни набавки, Законот за платен промет, Законот за банкарство и законите за кривична постапка и многуте закони кои функционираат во оваа држава. Немој да се каже дека почнува закон и денес се носи закон кој ќе биде закон против корупцијата и митото во оваа држава. Сигурно е дека такви закони постоеја, а друго е прашање дали тие и се применуваат. Она што посебно бode во очи е Националната комисија. Мој совет е Националната комисија, го знаеме нејзиниот состав, го знаеме составот на Парламентот, знаеме каква е распределбата на политичките сили и знаеме што ќе се случи. Од оваа говорница сум зборувал исто на СДСМ. Многу законски регулативи ги носеа, кои сега ги тепаат по глава и тоа ги боли. Сакав да напомена дека без разлика како ќе се изјаснат пратениците, дека добро треба да се размисли овој закон да не биде закон против функционерите и избраните функционери. Сигурно дека тоа треба да се стави во рамките во законот на она што значи правна регулатива и почитување на сите законитости во оваа држава. Секако, рековме дека ние сме правна држава. Знаеме дека светот и Европа води општа војна против корупцијата, митото, дрогата, шверцот со оружје и многуте работи кои го потресуваат светот и го разоруваат она што е, да кажеме, го ораат она што е и што значи прогрес во овој трет милениум.

Мојот придонес во оваа принципиелна забелешка е сигурно за подобрување на некои членови. Не би се сложил многу со многуте членови, кои декларативно, пак би се вратил на она што значи Национална комисија што им се дава многу преголемо право и ме враќа назад на она минато време што потсетуваше на инфорбио. Онаа

комисија има право да повикува секого и да сослушува. Немојте да се враќаме во минатото, да гледаме кон иднината, а да се учиме од историјата. Во контекст на подобрување на самиот текст, посебна забелешка би имал на членот 11. Би прочитал онаа забрана за нови инвестиции и големи исплати, посебно во членот 11, ставот 2. "Во текот на изборната кампања на изборите на претседател на Републиката, за избор на пратеници, градоначалник или член на Советот на единицата на локалната самоуправа, не може да започне изградба со средства од Буџетот и од јавните фондови". Мислам дека ова не држи. Треба да се гради, треба да се прави и формулацијата треба да биде да не се злоупотребува, тие средства да не бидат во директна кампања за изборот за било кое избрано и именувано лице, од претседателот, од избор на пратеник, од избор на советник и градоначалник до други работи. Ние ако почнеме со овој закон и ја суспендираме целата оваа власт која е сега на власт за тоа да гради било што, затоа што самата со себеси влегува во стомак. Не може ништо да се гради. Знаеме како. Оваа година ни почнуваат претседателските избори. Кампањата ќе трае шест месеци. Потоа, ни следуваат локални избори. Па, следната година доаѓаат парламентарните избори, мислам за две години. Така што, самиот закон оди против градбата и изградбата на инфраструктурните објекти. Да не се оптоварува овој закон, да се исклучи ставот 2. Да се гради и најповеќе да се гради во време на изборна кампања. Камо да може да се гради 10 пати повеќе. Не станува збор да се платат давачките, реков, да се ослободи и да се гради. Сигурно се платени давачките.

Во самиот текст на законот не стои за плаќање или неплаќање на даноци. Се подразбира дека давачките мора да се плаќаат.

Во членот 13: "Кандидатот за избор не смее да прибере корисни средства од странство или од неидентификувани извори и од средства за кои постои забрана за користење, предвидена со

закон". Знаеме дека сите користеа средства и ќе користат средства. Кој на кого во оваа држава може да каже, еве ти давам пет, три или илјада марки, ти да не се кандидираш за пратеник, градоначалник итн. Мислам дека тоа не држи. Затоа, текстот го оптоваруваме непотребно. И, ако со ова и ова е корупција во државата, мислам дека сме ја погребале темата.

Членот 16 вели: "Политичка партија, лице што истапува во името на политичка партија не смее да врши притисок спротивно на законот при избор или именување или сменување или разрешување на лице на службена, раководна и друга општествена значајна функција, освен во случаи во кои со закон е определена надлежноста на претседателот на Републиката, Собранието и Владата на Република Македонија и органите на единиците на локалната самоуправа да врши избор и именување и да дава мислење и согласност". Ова, ама апсолутно го оптоварува текстот. Апсолутно. Иако викаме дека е нормално, секоја власт си носи своја кадровска политика, секоја власт си носи нови кадровски решенија и апсолутно нема потреба овој закон да завлегува во други законски регулативи, се меша директно во ингеренциите на изборот на именувани лица, директно во ингеренциите на министрите, директно во ингеренциите на Владата, директно во ингеренциите на претседателот итн. Овој член како таков, член 16 го оптоварува законот. Не знам дали тука има претставник од Министерството. Гледам дека има и тоа е во ред. Мислам дека овој член како таков не треба да стои и го оптоварува самиот закон, како и текстот.

Посебно членот 21: "Забрана за вршење на други дејности. Избран или именуван функционер за време на траење на мандатот не може да врши никаква друга функција, должност или дејност што е неспоива со неговата функција". Оптоварување на законот. Непотребна формулација. Таа како таква треба да се избрише и да не постои, затоа што знаеме какви ни се состојбите. Нема место само нешто да ставаме во законот, кој што нема да функционира. Го

обременуваме и го оптоваруваме законот и тоа непотребно. "Службено лице не може да врши ни-каква дејност поврзана со остварувањето профит, што е неспоиво со неговата службена дејност. Други работи и дејности на службени лица можат да вршат само со претходно одобрение на неговиот претпоставен, односно на непосредниот претпоставен". Па, ние знаеме дека во моментот функционира Законот дека многумина од нас не се професионалци како пратеници. Тоа директно се коси со функцијата пратеник. Или треба да се носи нов закон, сите пратеници да бидат професионалци, или ако се усвои овој член од самото негово усвојување по осум дена стапување во службена должност со службен весник, треба сите пратеници да бидат професионалци. Тоа не држи и влегува во Законот аз избор и именување на функционери. Непотребно оптоварување на овој закон, како и оптоварување на текстот на овој закон и влегува во други ингеренции, во други закони.

Членот 27 вели: "Избран или именуван функционер или службено лице што во рок од три години по престанокот на функцијата ќе основа трговско друштво или ќе започне да се занимава со дејност со која се бстварува профит во областа на која работи, должен е за тоа да ја информира Националната комисија". Ве молам, нешто побанално не постои. Знаеме дека ние во оваа функција пратеници, пратеникот како избран, сега станува збор како репер го земам пратеникот, затоа што тоа се однесува на сите избрани и именувани функционери, почнувајќи од судии, почнувајќи и од директори на јавни фирми и ред други функции кои ги избира Собранието или Владата или кои се именувани. Што значи сега секој треба да оди во Националната комисија и да се јавува. Многу непријатна работа. Знаеме дека по престанокот сите кои се професионалци имаат право на користење на апанажа. Сите избрани и именувани функционери имаат право една година на апанажа. Што ќе се случи? Да неможат да работат три години, потоа три години да се јавува,

нон стоп да се јавува во Комисијата. Што ќе направиме со таа Комисија. Знаеме дека власта се менува. Ќе и дадеме такво право на таа Комисија утре нас да не гмечи сите. Сега се ставаме во ситуација што влегуваме самите во себе. Утре таа Комисија, бидејќи знаеме дека власта може да се смени, таа Комисија ќе прави такви тортури и затоа нема потреба од вакво нешто. Сите нас ќе не стави таму во незгодна позиција и ќе не оптоварува. Ќе не суди, да, не е смешно, но да размисли претставникот на Владата, затоа што непотребно се оптоварува со овој член. Зошто таа Национална комисија да ги гмечи и да ги притиска сите. Ние рековме дека ова е слободна држава, рековме дека секој може да работи по принципот на слободната економија, слободно да функционира, но да не ги крши законитостите. Да си плаќа данок и да си работи како што е дозволено со законитоста. Сега да не го анализирам целиот закон, гледам дека малку сме на крајот на работниот ден, во делот на она што значи казнени одредби, мислам дека малку се преголеми и бидејќи сега ова е прво читање, многу да не навлегувам во детали, сигурно ќе си го задржам правото кога ќе дојде следната верзија да се дејствува амандмански, па мислам дека се преголеми во делот на она што значи политичка партија, во делот на она што значи работење на политичките партии, злоупотреби. Мислам дека е тоа многу, затоа што знаеме како се финансираат сите политички партии, знаеме како функционираат и како живеат. Еве, тоа беа мои генерални забелешки, па дали ќе ги прифати претставникот на Владата, тоа е негово право. Сигурно, ние законот ќе го читаме по втор и трет пат, ќе го подобриме, ќе го нашминкаме и она што мене како човек ми смета принципиелно овој закон не треба да биде заштита на политичарите, ниту во никој случај да ги штити и во никој случај да не остави место за утре овој закон да ги казнува политичарите. Благодарам

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на господинот пратеник Слободан Даневски.

Дали уште некој бара збор.

Господинот Горѓи Котевски бараше збор.

ГОРГИ КОТЕВСКИ:

Почитувани дами и господа, не излегов случајно на говорни-ца, туку имав одредена цел, затоа што во првичниот дел, во првата верзија кога беше поднесен овој закон разговарав со министерот за правда. Искрено да ви кажам ние сме највисок законодавен дом во оваа држава, кој орган ги донесува сите закони, но исто така ги почитува тие закони што се донесени. Ние имаме донесено Закон за заштита на македонскиот книжевен јазик.

Ова го истакнувам заради една единствена причина, книжевен јазик, во самиот наслов на овој закон постои зборот корупција. Ние на мала врата или антикорупција и двата зборови не се од македонското јазично подрачје. Ние на мала врата за идните генерации кои доаѓаат после нас, за малите деца, кога ќе го земат тој закон и кога ќе го гледаат на насловната страница, ќе видат дека тука постои ко-рупција. Македонските зборови, кои треба да се употребат како мито, поткупување итн. да не ви кажувам уште колку други зборови можат да се употребат, за тие деца ќе бидат заборавени. Ова е класичен пример, не само со овој закон, туку и со другите закони, особено тоа го забележувам во областа на правните науки има море од зборови кои на мала врата влегоа во македонскиот книжевен јазик и ни прават преголема пакост. И, да не се загрижуваме после за македонските национални интереси, како од пратеничката група на СДСМ или од пратеничката група на денешнава позиција. Ние мораме да го штитиме јазикот од сите страни. И, ако сакаме тоа да ни остане како трајна вредност и како основно средство за општење помеѓу нас, верувајте дека

треба да доведеме преголема грижа и токму заради тоа станав да укажам лекторс-ките служби во ова Собрание, коректорските служби, јавните институции повикани за заштита на македонскиот книжевен јазик со донесениот закон во ова Собрание, ве молам крајно е време да почнеме со нешто поквалитетно, за да можеме македонскиот јазик да го заштитиме од сите напливи, посебно од англиското јазично подрачје, кое претставува најголема опасност понатаму за нас. Еве, само толку имав да укажам, бидејќи тоа треба да биде постојана грижа за сите други закони кои доаѓаат на дневен ред во ова Собрание.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам) на пратеникот Горѓи Котевски.

Ќе ве молам, дали уште некој сака да се произнесе по општи-от претрес?

Господинот Амди Бајрам.

АМДИ БАЈРАМ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа пратеници и министри, јас мислам пошто се создаваат повторно многу дилеми, сакав да ги разјаснам некои работи. Најубаво е на сите нас пратеници овдека, тука од мешана националност секогаш ги има, излегува по некои и јас вчера зборував некои работи овде, но изгледа не беше јасно. Сега гледам дека доаѓате пак на мојата тема, што значи дека јас се однапред нешто предвидувам. Затоа, предлагам Собранието на Република Македонија на секој пратеник кој има речник за македонски јазик нека ни додели на сите тука и кога ќе искочи на говорница секој јас, друг или трет или четврт, па да знае како треба да постапи. Мислам дека ова би требало да се прифати и да се даде, барем ова да се даде на гласање.

САВО КЛИМОВСКИ:

Сугестијата на господинот Амди Бајрам претседателството на Парламентот

ќе ја разгледа, бидејќи тоа одлучува за купување на речници, книги итн., па ќе видиме. Во секој случај сугестијата се прифаќа.

Дали уште некој друг има збор? (Нема).

Ако нема, го заклучувам претресот и на Собранието му го предлагам следниот заклучок:

1. Собранието на Република Македонија го усвојува Нацртот на законот за спречување на корупцијата.

2. Имајќи предвид дека со Нацртот на законот, спречување на корупцијата се уредуваат прашањата од поширок општествен интерес, а заради обезбедување на пошироко и непосредно учество на граѓаните, органите на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје, научните и стручните институции, политичките партии и здруженија на граѓаните, согласно член 383 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Собранието Нацртот на законот го става на јавна дискусија. Јавната дискусија по Нацртот на законот ќе трае 60 дена од усвојување на Нацртот на законот.

САВО КЛИМОВСКИ: (продолжение)

Трето, Владата на РМ да го објави нацртот на законот за спречување на корупцијата заедно со повикот за учество во јавната расправа во дневните весници.

Четврто, во организирањето и спроведувањето на јавната дискусија, Владата да оствари соработка со органите на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје, научните и стручните институции и политичките партии и здруженијата на граѓаните, да подгови извештај во кој ќе бидат опфатени мислењата и предлозите што биле изнесени во јавната дискусија и истиот да го достави до Собранието на РМ.

Петто, овој Заклучок , заедно со извештаите на надлежните работни тела на Собранието на РМ , како и изводот од стенографските белешки од расправата на седницата на Собранието, да се достават до Владата на РМ и Министерството за правда.

Кој е за предложениот заклучок молам да крене рака? (68)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (никој)

Според тоа констатирам дека Собранието го усвои предложениот Заклучок.

Минуваме на точката 19-Предлог за именување јавен обвинител на РМ.

Предлогот и мислењата на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и Предлогот го ставам на гласање.

Кој е за предлогот молам да крене рака? (62)

Кој е против? (никој)

Дали има некој воздржан? (6)

Според тоа, констатирам дека за јавен обвинител на РМ е именуван Ставре Џиков.

На г-динот Ставре Џиков му го честитам именувањето и му посакувам успех во работата. (аплауз)

Констатирам дека со именувањето за јавен обвинител на РМ на г-дин Ставре Џиков му престанува функцијата судија на Основниот суд Скопје II- Скопје.

Минуваме на точката 20-Предлог одлука за именување членови на посебна комисија од изготвување Предлог за именување декан на Техничкиот факултет при Универзитетот "Свети Климент Охридски" во Битола.

Предлогот на одлуката ви е поделен.

Отворам претрес.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот и Предлогот на одлуката го ставам на гласање.

Кој е за предлогот молам да крене рака? (71)

Дали има некој против? (нема)

Дали има некој воздржан? (нема)

Според тоа, констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за именување членови на посебна Комисија за изготвување предлог за именување декан на Техничкиот факултет при

Универзитетот "Св. Климент Охридски" во Битола.

Минуваме на точката Предлог на одлука за огласување и именување на заменик јавен обвинител на Основното јавно обвинителство во Кавадарци.Предлогот на одлуката ви е поделен.

Отворам општ претрес.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот.

Отворам претрес по текстот на Одлуката.

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на одлуката го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (71)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (никој)

Според тоа, констатирам дека Собранието ја донесе Одлуката за огластување, именување заменик јавен обвинител на Основното јавно обвинителство во Кавадарци.

Бидејќи со ова почитувани колеги, дневниот ред е исцрпен ја заклучувам 15-тата седница на Собранието на РМ.

Утре во 11,00 часот ќе продолжиме со 14-тата седница, бидејќи таа ни астанува, затоа што утре на дневен ред прва точка на дневен ред ќе биде Интерпелацијата за одговорноста на министерот занаворешни работи г. Димитров. Г-динот Димитров потоа нема да биде 10 дена присутен во државава, поради службени обврски и во тој случај ќе се одолжи многу. Па затоа утре во 11,00 часот ќе продолжиме со 14тата седница.

(седницата заврши во 17,30 часот)